

1 utorak, 03.02.2009.
2 [Otvorena sjednica]
3 [Optuženi su ušli u sudnicu]
4 ... Početak u 14.21h
5 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.
6 Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda.
7 Izvolite, sedite.
8 G. HAYNES: [simultani prevod] Ako možemo da najavimo predmet, pa ću ja
9 to postaviti kao preliminarno pitanje.
10 [Pretnesno vijeće i sekretar se savjetuju]
11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Molim da prvo najavite predmet, pa ćemo
12 dalje vidjeti.
13 GĐA SEKRE TAR: [simultani prevod] Dobar dan, časni Sude, ovo je predmet
14 IT-05-88-T, *Tužilac protiv Vujadina Popovića i drugih*.
15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala.
16 General Miletić danas nije prisutan, kao što sam već najavio juče. On je
17 već uputio dozvolu kojom se odriče prava da prisustvuje suđenju.
18 Danas je Tužilaštvo u sastavu gospodin McCloskey. Kada je reč o timovima
19 Odbrane, vidim da nisu tu gospodin Lazarević, gospodin Krgović, i mislim da bi
20 to bilo sve. Ne, ne, i gospođa Tapuš ković, takođe.
21 Gospodine Haynes, mi bismo želeli da završimo današnje zasedanje zbog
22 stvari koje su iskrsl e, a kojima moramo da prisustvujemo najkasnije u 18.15h. U
23 uobičajenim okolnostima, ja bih predložio da zasedamo dva puta sa samo jednom
24 pauzom od 30 minuta. Međutim, jasno mi je da ste Vi tražili kraća zasedanja,
25 koja bi trajala po sat i 20 minuta.
26 Šta Vi o tome mislite?
27 G. HAYNES: [simultani prevod] Ja ću se saglasiti sa svakim Vašim
28
29
30

1 predlogom, kako bismo što bolje iskoristili ono vreme koje nam je na
2 raspolaganju.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] A da kažemo da će Vaš branjenik... ili,
4 ukoliko Vašem branjeniku ili Vama bude potrebna pauza u bilo kom trenutku, Vi
5 nam to stavite do znanja.

6 Hvala, gospođo.

7 G. HAYNES: [simultani prevod] Dobro, tako ćemo i postupiti. Mogu li,
8 međutim, nešto da dodam? Vaša reakcija, kada ste ušli danas u sudnicu, mene
9 uopšte nije iznenadila. Ja sam bio tu oko 25 do 30 minuta, u očekivanju da počne
10 suđenje, veći broj mojih kolega je isto tako ovde čekao, a sam optuženi vas je
11 čekao oko 10 ili 15 minuta. I vama je jasno da uslovi za rad u ovoj sudnici
12 trenutno ni najmanje nisu idealni. Ne bih želeo da budem isuviše eksplicitan,
13 ali ja počinjem da se osećam neprijatno.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Vi niste jedini, gospodine Haynes, koji
15 se tako oseća. Nešto ranije sam rekao svojim kolegama da, ako je temperatura
16 onakva kakva je nama opisana, nažalost ja imam zdravstveno stanje koje mi
17 onemogućava da to trpim. Kada temperatura pređe određene stepene, meni pozli. I
18 to Vam otvoreno kažem, i svima kažem otvoreno i jasno da, ukoliko se temperatura
19 ne spusti, moraću da napustim sudnicu.

20 G. HAYNES: [simultani prevod] Mene je gospodin McCloskey zamolio da
21 izrazim zabrinutost u ime svih. Pitam se da li je sad ovo uopšte nešto što ima
22 smisla, jer ovde sam već 25 ili 30 minuta i počinjem da padam u nesvest.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Slažem se. Što duže sedimo, sve je
2 toplije. A s obzirom na to koliko je važno ovo zasedanje i kako to na sve nas
3 utiče, siguran sam da možemo s tim da se nosimo, ali nisam siguran da je to baš
4 najprimerenija situacija.

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Pa, možda mogu da se otvore dvojica
6 vrata, u najmanju ruku, po jedna vrata na svakoj strani sudnice, tako da makar
7 imamo promaju, a da se sistem grejanja i *air-conditiona* isključi za neko vreme.
8 Jer ukoliko to isključimo i ostavimo vrata zatvorena, sve će ostati na istom.
9 Uključen je veliki broj reflektora i temperatura će ostati podjednako visoka.
10 Kao što sam rekao, meni posle izvesnog vremena pozli ukoliko temperatura ostane
11 ovako visoka.

12 [Pretno vijeće i sekretar se savjetuju]

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Josse, moja ideja je da
14 otvorimo ova vrata, kao i vrata koja vode na terasu; da to učinimo na neko
15 vreme, i na taj način bi možda mogla da se malo snizi temperatura. Ne bih želeo
16 da ulazim u raspravu sa obezbeđenjem, ali mislim da je to lakše reći nego
17 uraditi.

18 G. JOSSE: [simultani prevod] Ja mislim da ćemo imati poteškoća sa
19 obezbeđenjem, ali meni nije nikakav problem da otvorim ova vrata. Mislim da ona
20 ionako nikuda ne vode.

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Pa, da pokušamo. Je li možemo ova vrata
22 da otvorimo na neko vreme? Možda i ova druga vrata mogu na neko vreme da se
23 otvore.

24 G. JOSSE: [simultani prevod] Ko god da je zadužen za obezbeđenje,
25 verovatno treba da dođe u sudnicu i da to učini. To je moj predlog, s dužnim
26 poštovanjem, časni Sude.

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Kao da smo u sauni.
2 Je li ovako jutros bilo, ili šta se događa? Nije. Dobro.
3 Gospodine Haynes, da počnemo. Ukoliko se ne budete dobro osećali, ili
4 ako meni pozli pre nego Vama, Vi slobodno to recite, pa ćemo da vidimo šta ćemo
5 da preduzmemo. Ali ne želim da se bilo ko zadržava u ovoj sudnici bez preke
6 potrebe, u ovakvim uslovima.
7 G. HAYNES: [simultani prevod] Hvala Vam. Da počnemo.
8 Dobar dan svima. Dobar dan, gospodine Pandureviću.
9 SVJEDOK: Dobar dan.
10 SVJEDOK: VINKO PANDUREVIĆ [nastavak]
11 Ispituje g. Haynes: [nastavak]
12 [Branilac ispituje putem prevodioca]
13 P: Juče popodne, kada smo završili sa radom, razmatrali smo neke
14 događaje koji se odigrali u komandi Zvorničke brigade, i to tokom jutra i
15 popodneva 16. jula. Siguran sam da se toga i sami sećate.
16 O: Da, sećam se.
17 P: Ako nemate ništa protiv, sada ćemo se usredsrediti na to gde ste Vi
18 bili i šta ste Vi radili u to vreme. Ujutro 16. jula - mislim da ste nam to već
19 rekli - ustali ste prilično rano. Kada, u koliko sati?
20 O: Mislim da sam ustao pre svitanja, možda i pre 4.00 sata ujutro, rano.
21 P: A zbog čega?
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Zato što sam znao, na osnovu informacija koje sam imao, da je moguć
2 početak borbenih dejstava ujutro rano, na tom prostoru.

3 P: Želio bih da se sada usredsredimo na snage koje su bile pod Vašom
4 komandom, ujutru 16. jula. Možete li da nam kažete koje su Vam snage iz same
5 Zvorničke brigade bile na raspolaganju?

6 O: Ja ću pokušati da budem što jasniji, da se krećem od opšteg ka
7 posebnom i pojedinačnom. Normalno, pod mojom komandom je bila kompletna
8 Zvornička brigada, sve jedinice u njenom organskom sastavu, nešto u drugačijem
9 rasporedu nego što je uobičajeno, kao i određene jedinice pojačanja i podrške
10 koje su stigle sa strane.

11 Ovde, na ovoj karti iza mojih leđa, odgovarajućim taktičko-topografskim
12 znacima predstavljena je ukupna taktička i borbena situacija za 16. ujutro i pre
13 podne, pa bih ja pokušao, koristeći tehniku koju imam na raspolaganju, pokazati
14 koje su to jedinice.

15 Ako pogledamo ovu liniju, crvenu, debelo označenu, koju pokazujem s ovom
16 crvenom tačkom - to predstavlja liniju odbrane, odnosno liniju fronta, tj.
17 položaje na zemljištu na kojima su se nalazile jedinice Zvorničke brigade, i to,
18 od severa prema jugozapadu: 1. bataljon, 5. bataljon, 2. bataljon, 3. bataljon,
19 6. bataljon, 4. bataljon i 7. bataljon. To su jedinice koje su bile kompletno na
20 liniji fronta, popunjene 100%.

21 Još su se tu nalazile jedinice artiljerijske vatrene podrške, a to je
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 mešoviti artiljerijski divizion - to je ovaj trougao koji pokazujem ovde - kao i
2 bataljonske vatrene grupe, odnosno vodovi minobacača za svaki bataljon u
3 njegovom rejonu odbrane. Evo, vidite, ovde je minobacač, ovo je znak za imno...
4 minobacač - evo, ovaj ovde. I tako redom, svaki bataljon je imao svoje
5 minobacače, kao svoju vlastitu vatrenu podršku.

6 Jedinice koje su iz sastava Zvorničke brigade, a čiji raniji raspored
7 nije bio na prostoru Baljkovice, su sledeće: podrinjski odred specijalnih snaga
8 nalazio se, evo, na ovom prostoru, zapadno od komandnog mesta 4. bataljona, u
9 spremnosti da dejstvuje i prema frontu i prema snagama 28. divizije; zatim, četa
10 Vojne policije, koja je bila u rejonu komandnog mesta 4. bataljona, sa istočne
11 strane; tu je bio /sic/ dva voda Vojne policije iz Istočno-bosanskog korpusa, na
12 spoju između 4. i 6. bataljona; zatim su se nalazile /sic/ delovi iz Bratunačke
13 brigade, dve... dva voda, odnosno jedna manja četa, koja je takođe bila sa južne
14 strane u odnosu na komandno mesto bataljona.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Generale, Vi sada nabrajate veliki broj
16 jedinica i malo ste prebrzi za prevodioce. Molim Vas da malo usporite, naročito
17 kada navodite nazive. Hvala Vam.

18 SVJEDOK: Izvinjavam se, činiću tako.

19 Mislim da je u transkript ušla zadnja jedinica, a to su dva voda iz
20 Istočno-bosanskog korpusa na spoju između 4. i 6. bataljona.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Dalje su se nalazile: jedna četa iz Bratunačke brigade, koja je bila sa
2 jugozapadne strane komandnog mesta bataljona; zatim je bio interventni vod iz 2.
3 pešadijskog bataljona, takođe u neposrednoj blizini.

4 Ranije, 13. i 14. jula, formirane su dve čete, koje je formirao Dragan
5 Obrenović, i one su se nalazile na prostoru Snagova i Crnog Vrh - to je jedna
6 četa pod komandom majora Jovanovića, i druga četa pod komandom Marića.

7 Takođe, zapadno od te dve čete, nalazio se odred MUP-a iz Doboja. Na
8 pravcu Parlog-Baljkovica - to je ova linija koju pokazujem - nalazile su se
9 združene snage Ministarstva unutrašnjih poslova, pod komandom Ljubiše
10 Borovčanina, i to odred specijalne policije iz Šekovića i jedna četa PJP iz
11 Zvornika.

12 Takođe, nalazila se tenkovska četa Zvorničke brigade, koja je najvećim
13 delom bila na ovom prostoru, u zahvatu puta Crni Vrh-Memići i, drugim delom, na
14 pravcu Orahovac-Parlog-Baljkovica. To su bile snage koje su 16. jula, na ovome
15 prostoru, bile meni na raspolaganju i pod mojom komandom.

16 P: Kada je reč o ljudstvu, koliki je broj ljudi otprilike bio pod Vašom
17 komandom, ujutru 16. jula?

18 O: Ako uključimo kompletne snage Zvorničke brigade koje su bile u zoni
19 odbrane, to brojno stanje je bilo preko 6.000 ljudi.

20 P: A ove jedinice koje ste maločas naveli i koje ste nam pokazali na
21 karti, gde su se nalazile?

22 O: Te jedinice su 16. ujutro, u svitanje, sve bile na ovim lokacijama
23 koje sam nabrojao, osim dva voda iz Istočno-bosanskog korpusa, koji su stigli

24

25

26

27

28

29

30

1 negde iza 10.00 časova istog dana, šesnaestog.

2 P: Verovatno sam ja kriv, gospodine Pandureviću, nisam dobro sročio ovo
3 pitanje. Dakle, moje pitanje je trebalo da glasi: koliko je ljudi bilo u ovim
4 jedinicama koje ste maločas naveli i za koje ste nam karti pokazali gde se
5 nalaze?

6 O: Ovaj prostor, koji sada okružujem sa ovom crvenom tačkom, jeste
7 prostor koji je zanimljiv za 16.07. ujutro. To je prostor gde su se izvodila
8 borbena dejstva, i na tom prostoru samom bilo je oko 2.000 ljudi, neposredno pod
9 mojom komandom.

10 P: Kada je reč o bataljonima, kako biste opisali njihove položaje na
11 liniji fronta, licem u lice s 2. korpusom?

12 O: Ova linija fronta koju sam pokazao, a označena je debelom crvenom
13 linijom, predstavlja položaje Zvorničke brigade koji skoro četiri godine nisu
14 menjani, u smislu bitnijeg pomeranja napred ili nazad. To su bili položaji -
15 kako mi vojnici kažemo - odlično utvrđeni, tj. iskopane tranšeje, skloništa, i
16 za ljudstvo i za tehniku. Ispred tih položaja urađena su bila minska polja, i na
17 pojedinim mestima i žičane prepreke.

18 Drugim rečima, prednji kraj odbrane Zvorničke brigade bio je izuzetno
19 dobro utvrđen, i od severa, od Orića visa, na zapadu do Memića i reke Spreče,
20 bio je iskopan spojni rov ili tranšeja, ili ako bi ne... l...lakše bilo razumeti, to
21 je jedan kanal dubine metar i 20.

22 P: Juče ste nam rekli kakve ste poslove obavili 15. jula i kako ste
23 rasporedili jedinice. Kakav je bio položaj 28. divizije ujutro 16. jula, i kako

24

25

26

27

28

29

30

1 su Vaše jedinice bile raspoređene u odnosu na taj položaj?

2 O: Mi smo znali 15. uveče gde su raspoređene snage 28. divizije. Ako
3 pogledamo na ovoj karti, ovo što pokazujem, što je označeno plavom brojom... bojom
4 i brojem "28 PD", to su bile snage 28. divizije. Kao što vidite, snage pod mojom
5 komandom su bile u potpunosti blokirale snage 28. divizije, i to na taj način
6 što su ih sa leđa potiskivale napred, pritiskale sa bokova i zadržavale sa
7 fronta.

8 P: Kada je reč o Vašem položaju, položaju komandanta, na koji način ste
9 Vi mogli da komandujete ovim jedinicama?

10 O: Ja sam imao svoju osmatračnicu - pardon - svoju osmatračnicu na
11 takvom mestu odakle sam imao kompletan pregled bojišta, odnosno mesta gde su se
12 izvodila borbena dejstva.

13 Takođe, na drugoj osmatračnici mešovitog artiljerijskog divizionu, u
14 rejonu Klise - a to je ovaj prostor ovde - i u rejonu Memića - a to je ova ovde
15 osmatračnica - osmatrači pored mene su mogli takođe da prate kompletno bojište i
16 da me izveštavaju o svim promenama. Takođe sam imao i radio-vezu i, sa određenim
17 bataljonima, žičnu vezu.

18 P: Samo bih želio da se vratimo par koraka natrag, da pojasnimo nešto
19 što ste rekli. Ta mješovita artiljerijska divizija, ili divizion, da li su
20 topovi tog divizionu bili u suštini usmjereni u jednom pravcu?

21 O: Mešoviti artiljerijski divizion, kako mu sama reč i ime kažu, bio je
22 sastavljen od različitih vrsta artiljerijskih oruđa i imô je u svom sastavu
23 vodove ili baterije, i to bateriju ZIS 76 mm - to su ruski topovi - bateriju
24 haubica 122 mm, vod haubica 155 mm, dva oruđa, jednu haubicu 152 mm, i jednu

25

26

27

28

29

30

1 bateriju minobacača 120 mm - šest oruđa. Oni su imali takve vatrene položaje i
2 takvu zonu dejstva da su im svi ciljevi na prostoru od Memića, preko Nezuka,
3 Baljkovica, dugog dijela, bili u dometu i u zoni dejstva.

4 P: Da li je jedno od tih oruđa, ili sva ta oruđa, da li su mogli da budu
5 usmjereni prema snagama 28. divizije, 16. jula?

6 O: Najveći broj tih oruđa je mogao istog momenta da ostvari dejstvo po
7 koloni 28. divizije, a manji broj oruđa je trebao u kraćem vremenskom roku od
8 pola sata izvršiti prilagođavanje platformi na vatrenom položaju, kako bi
9 dejstvo bilo efikasno.

10 P: Šta Vam je takođe bilo na raspolaganju, kada je riječ o pokretnim
11 artiljerijskim oruđima unutar samih bataljona?

12 O: Mi smo imali jednu /?samohodnu/ bateriju 76 mm, koja je takođe
13 pripadala ovome divizionu, ali je u to vreme bila raspoređena u rejonu odbrane
14 4. pešadijskog bataljona - nju sam zaboravio pomenuti malopre - i imali smo
15 tenkove koji ne spadaju u artiljerijska oruđa, ali su velikoga kalibra; to su
16 četiri tenka T-55, i imali smo četiri tenka T-34, kalibra 75 mm.

17 P: Hvala Vam.

18 O: Da ne govorim o protivavionskim topovima, 30... 20, 30 i 56 mm.

19 P: Da li je ujutro 16. jula došlo do bilo kakvih borbi?

20 O: Da, došlo je do borbi.

21 P: U koje vrijeme, približno?

22 O: Te su borbe počele negde oko 4.00 časa ujutro.

23 P: A iz kojeg pravca je to počelo?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Borbe su počele iz pravca Nezuka, odnosno iz pravca 246. brdske
2 brigade 2. korpusa, i to pre svega dejstvom njihove artiljerije.

3 P: Dva pitanja; prvo, koliko je intenzivno bilo granatiranje?

4 O: To je bilo nešto intenzivnije granatiranje nego uobičajeno. Mi smo
5 tokom rata odbili bezbroj napada 2. korpusa na tom pravcu. Bilo je i ranije
6 žestokih artiljerijskih dejstava, kada je i ranjen sam komandant brigade, major
7 Petković, ali su i ovoga dana dejstva artiljerijska bila intenzivna.

8 P: A koliko je precizno to bilo?

9 O: S obzirom da su muslimanske snage jedino znale tačan raspored našeg
10 prednjeg kraja, odnosno jedinica u rovovima, oni su u prvom delu najveći deo
11 svoje vatre koncentrisali bili na taj deo položaja.

12 P: Da li su pogodili vaše položaje?

13 O: Dejstva po prednjem kraju nisu izazvala posledice po jedinice
14 Zvorničke brigade, s obzirom da je jedan deo položaja išao kroz šumu a, s druge
15 strane, to su bila dobra utvrđenja i imali su skloništa, tako da nisu pretrpili
16 gubitke od dejstva artiljerije sa fronta po prednjem kraju.

17 P: Da li je artiljerijska vatra pogodila bilo šta drugo?

18 O: Artiljerijska vatra je povremeno prenošena, kako to se vojnički kaže,
19 i po dubini na širem prostoru Baljkovice, prema Motovskoj kosi i prema
20 Planincima. Nekoliko projektila je palo i na par stotina od moga IKM-a.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li je bilo bilo kakvih posljedica toga po Vas ili bilo koga
2 drugog?

3 O: Mi smo imali ranjenih i poginulih, ali ja nemam precizne podatke od
4 kojih vrsta povreda su nastali gubici, da li je veći procenat od dejstva
5 artiljerije ili od dejstva puščane vatre.

6 Ali dejstvo artiljerije se uvek čuje, primeti i ima se vremena za
7 skloniti.

8 P: Gdje su bile snage 28. divizije u odnosu na artiljerijsku vatru koja
9 je prenošena po dubini?

10 O: Snage 28. divizije su bile, u ovome rasporedu kao što stoji na karti,
11 bliže Baljkovici i, zbog dejstva artiljerije 2. korpusa, i oni su pretrpjeli
12 takozvane gubitke od prijateljske vatre.

13 P: Koliko dugo je trajala artiljerijska vatra ujutro 16. jula?

14 O: Prvi talas, odnosno udar trajao je možda 15-20 minuta, što je i
15 uobičajeno po načelima upotrebe, kako bi pružili podršku pešadijskim delovima, a
16 posle toga vatra je otvarana u različitim vremenskim razmacima i bez nekog
17 sistema.

18 P: Šta su snage 28. divizije radile u tom periodu, ukoliko ste Vi to
19 mogli vidjeti ili saznati?

20 O: Snage pod mojom komandom, koje su držale 28. diviziju u blokadi,
21 izveštavali su me o manjim pokretima i komešanjima snagama /sic/ 28. divizije, i
22 njihovom iščekivanju da snage sa fronta ostvare proboj i da se spoje sa njima.
23 Ali organizovanog napada sa njihove strane nije bilo to jutro.

24 P: Da li su snage 28. divizije ili 2. korpusa probile vaše linije?

25

26

27

28

29

30

1 O: Ne, linije odbrane 4. bataljona, i 6. i 7., ostale su potpuno
2 nepromjenjene i vojnici na položajima.

3 P: Da li su snage 28. divizije probile blokadu koju ste opisali?

4 O: U jednom trenutku su delovi 28. divizije, krećući se pravcem - kao
5 što pokazujem na ovoj karti - uspele potisnuti posadu samohodnih oruđa koja su
6 bila na tom prostoru, jer su vojnici, videvši veću grupu neprijateljskih
7 vojnika, napustali /sic/ položaj jer oni nisu pešadinci i nisu obučeni za borbu
8 s puškom, odnosno pešadijsku borbu. Tako da su bila dva il' tri oruđa pala u
9 ruke snaga 28. divizije.

10 P: Koliko dugo su ta oruđa bila u posjedu 28. divizije?

11 O: Ta oruđa nisu bila dugo u posedu 28. divizije. Čim smo mi dobili
12 podatak da su tu snage 28. divizije, mi smo našom artiljerijom poklopili položaj
13 tih samohodnih oruđa, i ona su prestala delovati. Inače, položaj na kom su bila
14 ta oruđa imale su /sic/ planiranu zonu dejstva, a ta zona dejstva je bila rejon
15 Nezuka, odnosno snage 2. korpusa.

16 S obzirom da su se naše snage nalazile u Baljkovici u depresiji, dejstvo
17 tih oruđa u negativnom uglu nije moguće, tako da su u početku ispoljavala
18 dejstvo uglavnom prema Parlogu i prema južnom delu od moga IKM-a, gde su se
19 nalazila /sic/ selo i kuće.

20 P: Možda ćemo se vratiti na to nešto kasnije.

21 Juče ste nam rekli, i slušali smo snimak Vašeg razgovora sa protivničkim
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 komandantom Šemsom Muminovićem - i doći ćemo na neke razgovore koje ste imali s
2 njim 16. jula - ali, osim njega, da li je bilo nekih drugih kontakata između
3 Vaših snaga i neprijateljskih snaga ujutro 16. jula?

4 O: Ako mislite na vatrene kontakte, vatrenih kontakata je bilo. A u
5 smislu radio-kontakata, znam da je naša radio-prislušna stanica "Premijer" u
6 jednom trenutku prenela informaciju da, prateći radio-veze neprijateljske
7 strane, došli su do podatka da Šemso pokušava da stupi u kontakt sa mnom.

8 P: A šta je sa ličnim kontaktima između bilo koga iz Vaših snaga i
9 suprotstavljenih, neprijateljskih snaga?

10 O: U jednom trenutku, čini mi se negde između 9.00 i 10.00 časova,
11 Dragan Obrenović, koji se nalazio u rejonu komandnog mesta 4. bataljona,
12 izvestio me sredstvima veze da se jedan oficir iz 28. divizije predao njemu, da
13 je taj čovek ranjen, da je saopštio ra... tačan raspored 28. divizije, broj ljudi,
14 broj naoružanih, broj n...nenaoružanih, i iznio ukupnu težinu situacije u 28.
15 diviziji.

16 P: Da li se sjećate kako se zvao taj čovjek?

17 O: Mislim da mu je prezime bilo Salihović. Imena se ne mogu setiti.

18 P: A šta je Dragan Obrenović uradio s njim?

19 O: Obavio je taj razgovor sa njim, pružili su mu prvu pomoć i, po mome
20 naređenju, pustali ga nazad, da se vrati u sastav divizije i da im prenese da ću
21 ja uspostaviti kontakt i pregovore, i omogućiti prolaz kolone.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li ste to učinili?

2 O: Ja sam, juče objašnjavajući moj vanredni borbeni izveštaj od
3 petnaestog, u svojoj glavi imao čvrstu odluku da ću otvoriti front i propustati
4 te snage 28. divizije. Čekao sam samo pogodan momenat da tako nešto učinim. Ovo
5 mi se učinilo kao odličan trenutak i razlog da mogu postupiti na takav način, i
6 ostvario sam kontakt preko radio-uređaja sa Šemsom Muminovićem.

7 P: U koje doba dana 16. jula je to bilo, približno?

8 O: Mislim da su ti naši razgovori počeli oko 10 ili koji minut posle
9 10.00 časova ujutru.

10 P: A koliko brzo ste došli do dogovora tog jutra?

11 O: Mislim da smo mi relativno brzo došli do dogovora, ali je bilo
12 potrebno vreme da se ti rezultati dogovora prenesu svim jedinicama na terenu,
13 tako da je to možda trajalo negde do 11 i neki minut, ne znam tačno koliko.

14 P: Kako ste Vi primili tu priču koju je čovjek po imenu Salihović
15 ispričao Draganu Obrenoviću? Drugim riječima, kako je to Vama prepričano?

16 O: Pa, ja sam tu priču čuo od Dragana Obrenovića na način na koji sam
17 iz...izneo malopre. Pretpostavljao sam da situacija u 28. diviziji mora biti
18 teška, ali nisam imao predstavu da je tako teška kao što je predstavio gospodin
19 Salihović, u razgovoru sa Obrenovićem.

20 P: Gdje je bio Obrenović kad Vam je to ispričao?

21 O: Bio je u neposrednoj blizini komandnog mesta 4. bataljona.

22 P: A šta ste mu rekli da uradi u toj fazi?

23 O: Rekao sam mu da, kada je toga čoveka pustio da se vrati nazad, da on
24
25
26
27
28
29
30

1 potom organizuje vlastitu evakuaciju i evakuaciju dela ljudi koji su bili sa
2 njim na spoj između 4. i 6. bataljona.

3 P: Zašto ste mu rekli da to uradi?

4 O: Pored moje namere da uspostavim pregovore i otvorim koridor za prolaz
5 28. divizije, ja sam znao da će se ona koncentrisati na tom prostoru oko
6 komandnog mesta i da, u svakom slučaju, moram biti spreman za eventualno dejstvo
7 artiljerijom, ukoliko neke stvari krenu naopako, i da Obrenovića moram odatle
8 evakuisati radi ostvarivanja takozvanih zona sigurnosti prilikom dejstva
9 artiljerije.

10 P: Da li su onda oruđa iz Vašeg artiljerijskog divizionu prebačena na
11 druge položaje ujutro 16. jula?

12 O: Nisu sva, samo je prebačen jedan vod haubica 105 mm.

13 P: Da li ste koristili svoju artiljeriju tog jutra, 16. jula?

14 O: Da. Moja artiljerija je dejstvovala po snagama 2. korpusa koje su
15 napadale sa fronta, ostvarujući takozvane zaprečne vatre.

16 P: A da li je Vaša artiljerija djelovala po snagama 28. divizije?

17 O: U ranim jutarnjim satima minobacački vod 4. bataljona, verovatno i
18 6., su ispoljavali dejstva sa svojim minobacačima, ali kasnije artiljerija
19 mešovito artiljerijskog divizionu to nije činila.

20 P: Zašto nije?

21 O: Jednostavno, nisam izdao takvo naređenje. Želeo sam zaštitit' što
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 više života.

2 P: Kakav ste dogovor postigli sa Šemsom Muminovićem?

3 O: Dogovor je bio da se pomere vojnici iz 4. bataljona iz tri rova i da
4 na taj način dobijemo koridor širine par stotina metara, da u neposrednom
5 kontaktu budu vojnici njegove brigade i moji vojnici, a da se kolona 28.
6 divizije poziva i upućuje da prođe tim koridorom. Mi smo tačno znali na
7 zemljištu naziv objekata - to je bio /sic/ jedno mesto manje, koje se zove
8 Resnik i Žuta zemlja. I oni su prolazili tim pravcem.

9 Da dodam još i to da je bio dogovor da deo vojnika iz 2. korpusa uđe
10 prema Baljkovici i pomogne evakuaciju ranjenih koji su... i bolesnih koji su bili
11 u koloni 28. divizije.

12 P: Da li ste Vi tražili bilo što zauzvrat, kao dio ovog dogovora?

13 O: U momentu uspostavljanja s... dogovora i kada smo utanačili sve
14 detalje, ja nisam imao nikakav povratni zahtev. Kasnije, kad sam saznao da je
15 jedan vojnik - izvesni Tešić - zarobljen, tražio sam njega, da ga vrati nazad,
16 da ga... da ga razmeni. I na insistiranje pojedinih pripadnika MUP-a, tražio sam
17 razmenu gospodina Jankovića, koji je bio zarobljen ranije i bio je u posedu
18 Šemse Muminovića.

19 P: Kako je ostvaren taj dogovor?

20 O: On je u potpunosti realizovan. Negde oko 13.00 ili 14.00 časova već
21 uveliko su delovi 28. divizije prolazili koridorom i išli prema Nezuku, i taj
22 prolaz je nastavljen sve do pada mraka. Nadziran je bio obostrano. Dogovorili

23

24

25

26

27

28

29

30

1 smo bili, u slučaju da bilo koja strana prekrši jednostrano dogovor, druga
2 strana može otvoriti vatru.

3 P: Šta je prethodilo samom otvaranju linija?

4 O: Prethodio je kompletan prekid borbi, obaveštavanje jedinica na terenu
5 i početak prolaza. Normalno, morali se vojnici pomeriti iz tih rovova, da bi oni
6 bili slobodni za prolaz.

7 P: I koliko dugo je trajao taj period prekida vatre, prije nego što su
8 vojnici 28. divizije počeli da prolaze kroz te otvorene rovove?

9 O: Pa, ja mislim između sat i dva, sigurno, i dogovoreno je bilo da
10 traje 24 sata - znači, do istog vremena narednog dana - ali je to potrajalo
11 nešto i duže.

12 G. HAYNES: [simultani prevod] Želio bih samo da prođemo kroz nekoliko
13 dokumenata u vezi sa događajima tog jutra.

14 Molim da počnemo sa P254. To je dnevni borbeni izvještaj Bratunačke
15 brigade od 15. jula. Pod paragrafom 2 vidimo da se kaže:

16 "Dio naših snaga je takođe upućen u rejon Zvorničke lake pješadijske
17 brigade, a vod je takođe upućen u zonu odgovornosti druge, Romanijske
18 motorizovane brigade."

19 P: Da li je ta jedinica stigla i stavila se pod Vašu komandu?

20 O: Da.

21 G. HAYNES: [simultani prevod] Molim Vas sada bilježnicu dežurnog
22 operativnog, a to je P377, stranica 141 u verziji na engleskom i, naravno, u
23 verziji u B/H/S-u.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Gospodine Pandurević, molim Vas pogledajte stranicu 5759, i unos -
2 O: Od 13.30h, je li?
3 P: Da.
4 O: Piše: "Lazo javlja da je kod njega sve u redu - Bratunčani su stigli
5 i raspoređeni na Parlogu."
6 P: Da li je to ista ova jedinica o kojoj je bilo reči u ovom borbenom
7 izveštaju Bratunačke brigade?
8 O: Da, radi se o istoj jedinici.
9 P: A šta se pominje u unosu u 12.30h, poziv Zorana Jovanovića koji se
10 odnosi na 100 ljudi?
11 O: U ovo vreme, u 12.30h, Zoran Jovanović - radi se o moja... majoru
12 Zoranu Jovanoviću, koji je bio komandir jedne čete za koju sam rekô da je ranije
13 formirana, od 100 ljudi - i za 130 ljudi za Marića /sic/. Znači, da im se
14 dostavi hrana. To su te dve čete koje su bile na prostoru Snagova i Crnog vrha.
15 P: Hvala.
16 G. HAYNES: [simultani prevod] Molio bih da sada pogledamo 7D774.
17 P: Ovo je naređenje Drinskog korpusa koje nosi datum 16. juli 1995.
18 godine. Upućeno je komandama 1. bratunačke lake pešadijske brigade, 1. miličke
19 lake pešadijske brigade i 1. vlaseničke lake pešadijske brigade:
20 "Zbog veoma složene situacije u zoni odgovornosti 1. zvorničke
21 pešadijske brigade, neophodno je da se ova brigada ojača ljudstvom, kako bi se
22 sprečilo spajanje neprijateljskih snaga koje deluju sa pravca Tuzle i jedinica
23 neprijatelja koje se izvlače iz Srebrenice, preko Kamenice, ka Tuzli.
24 "U cilju pružanja pomoći 1. zvorničkoj lakoj pešadijskoj brigadi,
25
26
27
28
29
30

1 naređujem:

2 "Komanda 1. bratunačke lake pešadijske brigade izdvojiće 100 ljudi
3 sposobnih za aktivna borbena dejstva.

4 "Komandant 1. miličke bratunačke brigade /kako je prevedeno/ neposredno
5 će stupiti u kontakt sa komandantom 1. zvorničke pešadijske brigade i dogovoriti
6 se o načinu sadejstva.

7 "Komanda 1. vlaseničke pešadijske brigade izdvojiće 30 ljudi, a
8 komandant 1. zvorničke pešadijske brigade primiće borce iz navedenih jedinica."

9 Da li su to snage za koje ste Vi očekivali da će pristići 16. jula i
10 biti stavljene pod Vašu komandu?

11 O: Da. Ja sam očekivao i, koliko se sećam, iz Bratunačke brigade su i
12 stigle snage i bile su raspoređene na prostor Crnog Vrha, u zahvatu
13 komunikacije, kol'ko se sećam, zajedno sa "R" bataljonom; također, da je došao
14 jedan vod iz Vlaseničke brigade, od 30 ljudi, a da je komandant Miličke brigade
15 samo stupô u kontakt sa komandom Zvorničke brigade i da on nije sa svojim
16 jedinicama dolazio u zonu odbrane Zvorničke brigade.

17 P: A sada bih želeo da se nakratko pozabavimo samohodnim topovima o
18 kojima ste nam govorili.

19 G. HAYNES: [simultani prevod] Molim da pogledamo P1183 D. I dokument je
20 pod pečatom. Dakle, ne bi trebalo da se emituje javnosti. Mađa tu imam jedan
21 inicijal, ne vidim da u prevodu na engleski postoji bilo šta što postavlja
22 teškoće.

23 P: Ovo je razgovor koji je snimljen u 7.06h ujutro 16. jula. Vi ste,
24 naravno, imali priliku da to već pročitate, gospodine Pandureviću. Prema Vašem
25 najboljem sećanju, da li ste vodili ovakav razgovor i, ako jeste, s kim?

26

27

28

29

30

1 O: Ja se sećam da sam vodio razgovor sa generalom Krstićem na ovu temu.

2 P: Da li ste mu rekli o tome da su preuzeta dva samohodna topa?

3 O: Da, ja sam ga pitao... ja sam ga izvestio, na njegovo pitanje kakva je
4 situacija, da se vode borbe i da su muslimanske snage zauzele ove dve samohotke.

5 G. HAYNES: [simultani prevod] Sada bih želeo da pogledamo dokument
6 P2231, strana 21, i P2232, strana 19. To je jedna sveska sa presretnutim
7 taktičkim razgovorima.

8 P: Imamo unos 238: "11.40h - 'Igman' je rekao da oružje treba da bude
9 spremno da otvori paljbu."

10 PREVODITELJICA: Prevodilac ne može da pronađe relevantni deo u
11 dokumentu.

12 G. HAYNES: [simultani prevod]

13 P: Ko je "Igman 1"? Molim Vas da nam to kažete kako bismo mogli da se
14 služimo ovim dokumentom.

15 O: Koliko se sećam, "Igman" je bio naziv za artiljerijski divizion, a
16 "Igman 1" bi mogla biti neka njegova potčinjena jedinica.

17 P: A po svemu sudeći, ovde je, prilikom prisluškivanja, ustanovljeno da
18 "Igman 1" govori nešto o tome da je oruđe spremno da otvori paljbu na planirane
19 mete?

20 O: Da.

21 P: O čemu on tu govori tačno?

22 O: Kol'ko ja mogu da razumem ovaj razgovor, a ne vidim u prevodu
23 adekvatne pasose /sic/, ovde se radi o tome da je artiljerija pripremila vatru,
24 zauzela je elemente, izabrala cilj i spremna za otvaranje vatre.

25 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Haynes, idemo na pauzu od 20
26 minuta za pet minuta, ili nešto ranije, ako to želite.

27

28

29

30

1 G. HAYNES: [simultani prevod] Hvala Vam. To će biti vrlo korisno.

2 P: Možemo li sada da pogledamo dno te iste stranice? "Palma" lično - ko
3 je to?

4 O: "Palma" lično sam bio ja, odnosno komandant Zvorničke brigade.

5 P: A "Lovac 1" lično, ko je to?

6 O: Pa, gledajući sve ove dokumente i analizirajući, mislim da je to bio
7 Dragan Obrenović - "Lovac 1".

8 G. HAYNES: [simultani prevod] Možda je ovde nastala neka zbrka, jer ova
9 stranica na srpskom jeziku nije prava stranica. Mislim da treba da pogledamo
10 sledeću stranicu, kako bi gospodin Pandurević i svi oni koji čitaju na ovom
11 jeziku mogli da prate. To je malo dalje, ali mislim da je suviše nerazgovetno i
12 da se ne može razabrati. Dobro.

13 P: Samo još jedno pitanje o prvom unosu, koji sada opet ne vidimo na
14 ovoj stranici na srpskom jeziku. Tu stoji, u 11.40h:

15 "Zauzeli su neke elemente našeg naoružanja, ali nisu otvarali paljbu
16 zbog prekida vatre, zbog primirja."

17 I to me podseća, ustvari, da Vam nisam postavio jedno pitanje. Šta se
18 dogodilo pošto su Obrenović i njegove jedinice bili evakuisani iz komande 4.
19 bataljona?

20 O: Obrenović se tada povukao na spoj 4. i 6. bataljona. Ja sam,
21 normalno, nastavio pregovore i, dok su ti pregovori trajali, nije otvarana vatra
22 iz artiljerijskih oruđa.

23 P: A šta se dogodilo sa komandom 4. bataljona?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: I komanda 4. bataljona se povukla prema Parlogu. Tu smo i kasnije
2 uredili novo KM za njih.

3 P: A šta su preduzele snage 28. divizije pošto su se Obrenović i komanda
4 4. bataljona povukli i dok ste Vi vodili pregovore?

5 O: Snage 28. divizije su se već... izašle na taj prostor Baljkovice, pored
6 komunikacije - to je jedna uvala oko samog komandnog mesta 4. bataljona, jer to
7 je bio pravac kojim su oni prošli.

8 G. HAYNES: [simultani prevod] Sada bih molio da pogledamo P2231,
9 stranica na B/H/S-u 22, u verziji na engleskom strana 20.

10 P: Ponovo imamo "Palma"- "Lovac 1". Dakle, na osnovu onoga što ste nam
11 rekli, Vi razgovarate sa Obrenovićem:

12 "Složili smo se da će pravac biti prema potoku, tako da smo oslobodili
13 dva mesta."

14 PREVODITELJICA: Prevodilac nije odgonetnuo nazive i izvinjava se.

15 SVJEDOK: To je razgovor u kome ja informišem Obrenovića koji je pravac
16 prolaska 28. divizije dogovoren.

17 G. HAYNES: [simultani prevod]

18 P: A dalje stoji:

19 "Tu ćemo da otvorimo i, kada prođu, vratićemo se na svoje nekadašnje
20 položaje. Reč je o povlačenju naših poginulih i ranjenih, a četnici su dobili
21 naređenje da pucaju ukoliko neko pokuša da zađe u dubinu teritorije. Četnici su
22 dobili naređenje da ne otvaraju paljbu dok ljudi prolaze."

23 Kako se to odražava na onaj sporazum koji ste Vi postigli sa Šemsom
24 Muminovićem?

25 O: To je upravo ono što smo se mi i dogovorili.

26

27

28

29

30

1 P: Gospodine Pandureviću, u vojnom smislu te reči, da li je bilo
2 neophodno da se otvori koridor na Baljkovici kako bi snage 28. divizije mogle da
3 prođu do Nezuka?

4 O: Bilo je potrebno otvoriti koridor da bi se spasli životi.

5 P: Da li je to bila jedina mogućnost koja Vam je bila na raspolaganju, s
6 vojne tačke gledišta?

7 O: Ne, to nije bila jedina mogućnost sa vojne tačke gledišta. Sa vojne
8 tačke gledišta, smisao borbe jeste nanošenje gubitaka u živoj sili neprijatelju,
9 i to je bila prilika da se tako nešto učini.

10 P: Šta ste drugo mogli da preduzmete, osim ovoga što jeste, dakle, osim
11 što ste otvorili koridor i propustili snage 28. divizije da odu ka Nezuku, i to
12 pod naoružanjem?

13 O: Mogô sam ja izigrati sporazum koji sam postigao, i kada mi se 28.
14 divizija kompletna našla na jednom mestu, koncentrisana u vidnom polju, mogô sam
15 je poklopiti svojim vatrenim sredstvima.

16 P: Hvala.

17 G. HAYNES: [simultani prevod] Mislim da sada možemo da pređemo na pauzu.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Pauza će trajati 20 minuta, a počinje
19 sada. I otići ćemo i na još jednu kraću pauzu, ali o tome ćemo docnije.

20 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.

21 ... Početak pauze u 15.33h

22 ... Sjednica nastavljena u 15.59h

23 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.

24 Izvolite, sedite.

25 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Haynes, izvolite.

26 G. HAYNES: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

27 P: Samo nekoliko pitanja pre nego što pređemo na sledeću temu. Dok je
28 sklapan sporazum 16. jula, možete li sada da se prisetite koliko ste puta
29 stupali u radio-vezu sa Šemsom Muminovićem?

30

1 O: Posle uspostave veze i otpočinjanja naših razgovora i dogovora u vezi
2 sa prekidom vatre i otvaranjem koridora, mi praktično nismo kontakte ni
3 prekidali. Mi smo bili neprekidno u komunikaciji. To je kanal bio otvoren,
4 pratili smo razvoj situacije i reagovali kada je to bilo potrebno.

5 P: A koliko dugo je trajao ovaj kontakt?

6 O: Bili smo u kontaktu sve do pada mraka, kada smo tada razgovarali kako
7 da se aranžman uredi u toku noći i kako da se stvari odvijaju u toku noći.

8 P: Da li se to nastavilo i posle 16. jula i, ukoliko jeste, koliko dugo?

9 O: Ja sam uveče, sa padom mraka, razgovarao i sa njegovim komandantom
10 divizije, mislim da se je zvao Salih Malkić, koji nije bio tu, na IKM-u, po mom
11 saznanju. I od njega sam tražio dodatne garancije da u toku noći njihova strana
12 neće preduzimati ništa suprotno dogovoru koji smo postigli, i dobio sam takve
13 garancije od njega.

14 P: Verovatno sam ponovo ja pogrešno sročio pitanje. Zapravo sam hteo da
15 Vas pitam sledeće: da li ste i dalje ostali u kontaktu putem radio-veze sa
16 Muminovićem posle 16. jula,, i da li su ti kontakti putem radio-veze trajali još
17 jedan dan, dva dana - koliko ste još dugo sa njim nastavili da razgovarate?

18 O: Tokom 17. jula smo također bili u kontaktu. Tokom 18. smo imali
19 nekoliko kontakata, i nakon toga povremeno smo se čuli.

20 P: Kada ste razgovarali osamnaestog i posle toga, o čemu je bilo reči?

21 O: Osamnaestog se konkretno sle... sećam jednog slučaja zbog čega sam
22 uspostavio sa njim kontakt, a to je bila jedna grupa tinejdžera ili muškaraca

23
24
25
26
27
28
29
30

1 starosti oko 18 godina, koja je trebala da se bezbedno provede kroz naše
2 položaje i uputi u Nezuk i preda Šemsi Muminoviću.

3 P: Možda ćemo na to preći nešto kasnije. A sada da pređemo na jednu
4 sasvim drugačiju temu. Tokom priprema koje ste sprovodili radeći na svojoj
5 argumentaciji, da li ste imali prilike da izdate uputstva veštaku za vojna
6 pitanja?

7 O: Veštak za vojna pitanja je bio prisutan u poseti pritvorskoj jedinici
8 kod mene, a bio je i prisutan ovde u pauzama suđenja, kada je pratio svedočenje
9 veštaka Tužilaštva. Ja sam sa njim tada razgovarao o generalnim stvarima, i moja
10 opšta uputa - ako se tako može nazvati - bila je da se ekspertiza ne treba
11 zadržati na opštim postavkama i načelima, nego da se mora zagaziti duboko u srž
12 problema, u sve događaje koji su se desili. Mislim da sam rekao da treba
13 uprljati cipele, a ne šetat' samo po asfaltu.

14 P: Sada se bavim, trenutno, samo jednim konkretnim pitanjem. Kada je reč
15 o ovoj karti koja sada stoji iza Vas, da li ste Vi izdali nalog u pogledu toga
16 kako da se nacрта ova karta?

17 O: Da.

18 P: Znači, kada gledamo ovu kartu i položaje snaga, da li su oni ovde
19 predstavljeni na osnovu informacija koje ste Vi pružili vojnom veštaku?

20 O: Da, i smatram da sam ja jedini imô najkompletniji uvid u angažovanje
21 svih snaga u to vreme, na tom prostoru.

22 P: Hvala.

23 G. HAYNES: [simultani prevod] Nisam to ranije pomenuo, ali ova karta
24 koju svi gledamo nosi broj 7D1116. I sada možemo i da je uklonimo.

25

26

27

28

29

30

1 P: Tokom jutra 16. jula, da li ste se postarali da stupite u dodir sa
2 generalom Krstićem, kako biste proverili da li je u redu da vi propustite 28.
3 diviziju?

4 O: Od trenutka kad sam počeo dogovore oko propustanja 28. divizije, ja
5 nisam ni pokušavao da uspostavam kontakte sa bilo kim iz pretpostavljene
6 komande, tako da te kontakte nisam u tom periodu ni ostvarivao.

7 P: A zbog čega niste stupali u kontakt sa pretpostavljenom komandom u
8 vezi sa onim što ste preduzimali?

9 O: Ja sam želeo da započeti posao, u duhu moje date reči i dogovora sa
10 suprotnom stranom, sprovedem do kraja. Znao sam da nisam na tom nivou
11 komandovanja koji može nešto tako da uradi sa aspekta borbenih pravila i
12 postupanja u borbi, i želeo sam da se to realizuje do kraja, da me neko ne bi
13 omeo i sprečio u tome.

14 G. HAYNES: [simultani prevod] Molio bih da sada pogledamo beležnicu
15 dežurnog oficira, P377. Gospodine Pandureviću, Vama će trebati strana 766, a za
16 nas ostale potrebno je predočiti stranicu 148. To je poslednji unos na ovoj
17 stranici, a na engleskom zvuči ovako:

18 "Zvali su sa 'Zlatara' da komandant treba da pozove dežurnog oficira na
19 'Zlataru' ili da pošalje izveštaj" - odnosno, izvinite - "ili da pošalje pismeni
20 izveštaj o situaciji na terenu u 15.25h."

21 P: Pre svega, šta se događalo tamo gde ste Vi bili u 15.25h?

22 O: U 15.25h uveliko je prolazila kolona 28. divizije kroz koridor.

23 P: Da li ste Vi, u otprilike pola četiri popodne ili u bilo kom
24
25
26
27
28
29
30

1 trenutku, bili upućeni u ovaj zahtev da se pošalje izveštaj?

2 O: Ja sam znao da se od mene traži da pošaljem izveštaj, ili da se javim
3 operativnom dežurnom korpusa, ili da pošaljem pisani izveštaj.

4 G. HAYNES: [simultani prevod] Molim da sada pogledamo P1192. Verzija na
5 B/H/S-u je pod pečatom. Verzija na B/H/S-u je C, a verzija na engleskom je B.
6 Ovo je presretnuti razgovor radio-veze, nekoliko minuta nakon onog unosa u
7 bilježnici dežurnog operativnog koju smo upravo gledali - ako su ovi unosi
8 vremena tačni - i zabilježeno je da je neko iz Glavnog štaba razgovarao sa nekim
9 kod "Palme". I negdje na pola stranice - prva stranica na engleskom - osoba iz
10 Glavnog štaba kaže:

11 "Znaš o čemu se radi. Neka ti Vinko ovaj sat šta je to bilo i pošalje ti
12 to odmah."

13 Odgovor: "Dobro."

14 "Znači, ako drugog nema, izdiktiraj šta je rađeno i neka šalje hitno,
15 odmah prema Glavnom štabu. Odma', jesi čuo? 'Alo? 'Alo?"

16 "Da."

17 "Jesi li razumio?"

18 Pa prekide nešto, reci šta.

19 "Nek' ti Vinko izdiktira šta je to. Pa, ti imaš vezu žičanu sa njim i to
20 šalji hitno odmah nama."

21 I sve ide otprilike na isti način.

22 Ovaj unos koji smo vidjeli u bilježnici dežurnog operativnog iz

23 "Zlatara" - da li je riječ o Glavnom štabu ili o nekom drugom organu?

24 O: N... ako se može vratiti na početak *intercept*, da vidim ko su učesnici.
25 Ovde, onaj ko je pratio razgovor, kao "X" osobu je odredio nekoga iz Glavnog
26 štaba, a kao "Y" osobu dežurnog "Palme", tj. dežurnog Zvorničke brigade. I
27 razgovor se vodi upravo o onome o čemu ste Vi govorili sada, a tiče se događaja
28 u Baljkovici, čiji sam ja akter.

29

30

1 P: Da li ste bili upoznati... Ili možda da se vratim na svoje prvo
2 pitanje. "Zlatar" je šifra za šta?
3 O: "Zlatar" je šifra Drinskog korpusa, komande Drinskog korpusa.
4 P: U redu. I mislim da ste nam rekli, kada ste pogledali unos u
5 bilježnici dežurnog operativnog, da ste saznali da je Drinski korpus tražio
6 objašnjenje. Da li ste saznali da je i Glavni štab Vojske Republike Srpske
7 tražio objašnjenje o onome što se dešavalo?
8 O: Koliko se ja sećam da je razlog što Drinski korpus traži te podatke
9 je njihova potreba da ih prosledi Glavnom štabu.
10 P: U redu.
11 G. HAYNES: [simultani prevod] Molim da sada pogledamo P1194.
12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodin McCloskey?
13 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Nešto što bismo željeli da bude jasno;
14 u pitanju se sugeriše da je general pročitao ovo u bilježnici dežurnog
15 operativnog. Nije sasvim jasno da li je on to sada pročitao, u ovom trenutku,
16 ili je čitao prilikom priprema izvođenja svojih dokaza, ili u bilo kom trenutku.
17 Možda bismo to mogli da pojasnimo.
18 G. HAYNES: [simultani prevod] Da, to bi moglo biti od koristi.
19 P: Gospodine Pandurević, gledamo određene dokumente koji su nastali u
20 vrijeme kada ste i Vi bili tamo, i pogledali smo prvo sve ove unose u bilježnici
21 dežurnog operativnog. Jedan od njih je bio u 15.25h. Pitanje za Vas je sljedeće:
22 ako ste Vi saznali da je Drinski korpus želio izvještaj od Vas, kada ste to
23 približno saznali?
24 O: Pa, s obzirom da "Zlatar", odnosno Drinski korpus, zahteva izvještaj
25
26
27
28
29
30

1 od dežurnog "Palme", on je to morô odma' prosleđivati, taj zahtev, prema meni na
2 IKM i upoznavati mene sa tim, da ja šaljem izveštaj.

3 P: A pitanje je da li ste Vi to znali? Da li ste znali da su oni stupili
4 u kontakt sa komandom Zvorničke brigade u Zvorniku dok ste Vi bili u Delićima?

5 O: Meni je dežurni iz Zvornika, iz komande, prenosio taj zahtev
6 "Zlatara", odnosno komande Drinskog korpusa, što znači da je Drinski korpus
7 razgovarao sa njim. Sa mnom neposredno nije.

8 P: Hvala. To je odgovor na moje pitanje. Ali da li ste takođe saznali da
9 je Glavni štab Vojske Republike Srpske stupio u kontakt sa dežurnim operativnim
10 u Zvorniku, i to direktno, i tražili su istu stvar?

11 O: Ja nisam znao, toga trenutka, sa kime sve razgovara operativni
12 dežurni Zvorničke brigade, ali sam znao o čemu razgovara, jer je od mene tražio
13 izveštaj, i znao sam tada da izveštaj zahteva i korpus i Glavni štab.

14 G. HAYNES: [simultani prevod] Molim Vas sada P1194 A - približno pola
15 sata kasnije. A verzija na B/H/S-u je B i mislim da nije pod pečatom.

16 P: Ovdje je riječ o presretnutom razgovoru između "Zlatara" i "Palme" u
17 16.02h, i glasi: "Dajte mi 01."

18 Ko bi bio 01 u "Palmi"?

19 O: Ovde neko traži mene lično.

20 P: A ko bi bio "Zlatar 01"?

21 O: To bi bio komandant korpusa, drinskog.

22 P: I kaže se, pretpostavljam dežurni operativni kaže da ne mogu da stupe

23

24

25

26

27

28

29

30

1 u kontakt sa komandom. Možete li objasniti zašto bi tako nešto trebalo reći
2 generalu Krstiću?

3 O: Pa, dežurni "Palme" je rekao da ne mogu da stupe, odnosno da dođu do
4 komandanta, tj. do mene. Oni su, u svakom slučaju, mogli stupiti u vezu sa mnom
5 i svi su znali gde sam, ali ja nisam prihvatio u tome trenutku nijedan poziv koji
6 je dolazio od strane korpusa.

7 P: Hvala.

8 G. HAYNES: [simultani prevod] Molim da sada pogledamo P1115 C /u
9 engleskom transkriptu: "P1195 C"/ i riječ je o pozivu koji je 10 do 15 minuta
10 nakon ovog posljednjeg poziva. U verziji na B/H/S-u to je na dnu stranice.

11 P: U 16.15h zabilježen je razgovor između dežurnog operativnog Glavnog
12 štaba i generala Mladića, koji nismo mogli da čujemo. I razgovor slijedi:

13 "Dobar dan, gospodine generale. Evo, ovako - upravo sam Toši poslao
14 telegram. Ovaj, malopre je zvao predsednik, kaže da ima informaciju od Karišika
15 da je Pandurević dogovorio prolazak ovih Muslimana tamo na onu teritoriju. Ja
16 sam, pošto nemam veze s njim, tražio od ovog dežurnog da hitno uspostavi vezu s
17 njim, da mi telegramom pošalje informaciju o tome, a dok ne dobije naš odgovor
18 da ništa ne poduzima na svoju ruku. Čekam sad da mi jave, jer Pandurević se nije
19 javljao zadnjih četiri..."

20 "Ma, ja. Ne, nego i bojovnici i civila ima."

21 "Ne igra se niko. Samo smo dobili tu informaciju. Dole sa Krstom sam se
22 čuo, kaže da ide dobro, ali ja ga... Ne govori odakle su stigli, ali tvrdi da je
23 dobro."

24 I donji dio se ne vidi i nije relevantan.

25 Da li znate ko je Karišik?

26

27

28

29

30

1 O: Karišik je bio - to kol'ko sam ja znao - Karišik Milenko, mislim da
2 je u to vreme bio načelnik Javne bezbednosti u Ministarstvu unutrašnjih poslova
3 Republike Srpske. I on je toga dana bio u rejonu Baljkovice.

4 P: Da li ste poslepodne 16. jula saznali da su predsjednik i general
5 Mladić zainteresovani za ono što se dešavalo u Baljkovici?

6 O: Nisam konkretno saznao toga dana.

7 P: U redu.

8 G. HAYNES: [simultani prevod] Možemo li se sada vratiti na bilježnicu
9 dežurnog operativnog, to je P377. A za Vas, gospodine Pandurević, to je stranica
10 767; za ostale, stranica 149.

11 P: Ubićemo istovremeno dvije muhe. Pogledajte sada unose u 16.20h i
12 16.40h. To je 5 i 20 minuta nakon poslednjeg unosa.

13 U 16.20h:

14 "Poruka sa 'Zlatara' - javljeno da se pošalje jedan iz komande..."

15 PREVODITELJICA: Prevodioci ne mogu da pročitaju.

16 G. HAYNES: [simultani prevod]

17 P: "...da /nerazgovijetno/ pošalju izvještaj Mijatoviću."

18 Da li se sjećate da ste vidjeli Mijatovića u bilo kom trenutku,
19 poslijepodne 16. jula?

20 O: Ovo je, verovatno, poslednji napor komande korpusa da neko stupi sa
21 mnom u vezu i zahtevaju da se pošalje starešina jedan iz komande brigade koji će
22 lično stupiti sa mnom u kontakt, i poslan je gospodin Mijatović. I koliko se ja
23 sećam, on je dolazio na prostor IKM-a.

24 P: Drugi unos je:

25

26

27

28

29

30

1 "Poruka od 'Zlatara' da potpukovnik Popović treba da ode do Vinka
2 Pandurevića na teren u 16.40h. Poruka preko 1. bataljona, da Popović mora da se
3 javi dežurnom operativnom. Ide na zadatak po naređenju 'Zlatara'."

4 Da li ste Vi i u jednom trenutku, tokom 16. jula, vidjeli potpukovnika
5 Popovića?

6 O: Ne, nisam.

7 G. HAYNES: [simultani prevod] Molim sada stranicu 767, a to je stranica
8 149 za verziju na engleskom, za nas ostale. Izvinjavam se, to je sljedeći unos,
9 u 17.05h:

10 "Trideset vojnika je stiglo iz Vlasenice i odmah su poslani na istureno
11 komandno mjesto u Kitovnice, po naređenju. 'Zlatar' je odmah obaviješten i
12 upitano je ponovo da li je izvještaj stigao od komandanta."

13 P: Ako se sjećate, kada je Mijatović došao, šta je uradio?

14 O: Koliko se ja sećam, on mi je usmeno preneo da moram poslati pisani
15 izveštaj komandi korpusa o svemu šta se dešavalo toga dana. I mislim da se on
16 nije tu dugo zadržô, da je otišao nazad.

17 P: I tako dolazimo do trenutka nešto poslije 5.00 časova. Da li ste
18 prihvatili da ćete morati reći svom starješini, nadređenom komandantu, šta ste
19 uradili? Da ćete to u jednom trenutku morati reći?

20 O: Da, sh...shvatio sam da ću taj izveštaj morati poslati, jer nakon
21 ovolikih intervencija nisam imao izbora. A ja bi' taj izveštaj verovatno poslao
22 u vreme u koje sam ga inače i poslao i da nije bilo ovolikih pritisaka.

23 P: A šta ste radili između 11.00 sati ujutro i 5.00 sati poslijepodne,
24 kada pogledamo posljednji unos ovdje, u bilježnici dežurnog operativnog, koji

25

26

27

28

29

30

1 smo već gledali?

2 O: Ja sam do toga vremena nadzirao odvijanje procesa prolaska 28.
3 divizije, bio u kontaktu sa Šemsom Muminovićem, i onda sam negde oko 17.00
4 časova lično izdiktirao izveštaj kapetanu Milisavu Petroviću.

5 G. HAYNES: [simultani prevod] Molim da sada pogledamo P330, to je
6 redovni borbeni izvještaj od 16. jula. Samo da bismo mogli da stavimo događaje
7 pažljivo hronološki, koje pokušavamo tako da postavimo, molim da prvo pogledate
8 stranicu 2 u verziji na engleskom, ne u verziji na B/H/S-u. U verziji na B/H/S-u
9 pogledajte dno ove stranice i pogledajte pečat o slanju ovog dokumenta.

10 P: Tu je jedan broj, gospodine Pandurević, 1158. Šta je označeno tim
11 brojem?

12 O: Ovo ispred mene je vanredni borbeni izveštaj za šesnaesti, a koliko
13 sam Vas s... razumeo, Vi ste tražili redovni borbeni izveštaj. A ovaj broj za koji
14 pitate, to je broj telegrama, odnosno ovog izveštaja, pod kojim je zaveden u
15 centru veze kada je poslat u komandu korpusa.

16 P: A gdje je komanda veze?

17 O: Centar veze se nalazi u komandi u "Standardu", kasarni.

18 P: Recite nam, ukratko, kako to da ste Vi poslali ovaj izvještaj. Kakav
19 je to bio postupak u vezi sa dostavom tog izvještaja u "Standard", da bi se
20 dalje proslijedio?

21 O: Pa, ja mislim da se na prste jedne ruke mogu izbrojati izveštaji koje
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 sam direktno ja diktirao, a to su bili izvještaji u kojima je razmatrana vrlo
2 složena situacija, kao što je jedan od ovih izvještaja. Ovaj izvještaj, vanredni
3 borbeni od šesnaestog, ja sam lično diktirao, kao što rekoh, kapetanu Milisavu
4 Petroviću, a potom je taj izvještaj odnešen kurirom, odnosno odvezao ga neko
5 vozilom, i predao u centar veze, a centar veze ga je šifro...šifrovao i uputio u
6 komandu korpusa.

7 P: Na osnovu ovog pečata na dnu dokumenta i dopisanih dodataka u ovom
8 dokumentu, dopisanih rukom, šta možemo da kažemo o tome kako se prosljeđivao
9 ovaj dokument, kako je prenošen?

10 O: Pa, vezista, kada je dobio pisanu verziju dokumenta, on je taj
11 sadržaj ukucao u šifro-teleprinter i pokušao ga uputiti preko radio-relejne veze
12 u korpus. Ovde vidimo njegovu primedbu, koja glasi: "Zbog loše trase relejne
13 veze, telegram je ponavljan više puta," što znači da je bio spreman u 18.10 da
14 ide, ali je tek poslan u 20.05 časova.

15 P: Hvala.

16 G. HAYNES: [simultani prevod] Sada bih želio samo da pogledamo nakratko
17 jedan drugi dokument, a onda ćemo se vratiti na ovaj. To je dokument 7D532,
18 riječ je o redovnom borbenom izvještaju od 16. jula.

19 Možemo li ponovo pogledati dno ovog dokumenta? Mislím da je to stranica
20 2 u obe verzije.

21 P: Ponovo, i na ovom dokumentu je jedan broj. Koji broj nosi ovaj
22 dokument?

23 O: Ovaj dokumenat nosi broj 1159, 'nači sledeći po redu iza onoga 1158.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Ali šta možemo utvrditi prema ovoj kućici, o redoslijedu kojim je
2 poslat ovaj dokument, u odnosu na onaj posljednji dokument, dakle redovni
3 borbeni izvještaj?

4 O: U centar veze - na šifru, kako to mi kažemo - vezista je prvo dobio
5 onaj prethodni telegram, vanredni borbeni izveštaj, i zaveo ga pod rednim brojem
6 158... 1158. A potom je dobio i ovaj redovni borbeni izveštaj i zaveo ga pod
7 sledećim, odnosno narednim brojem.

8 P: Ali prenos ovog izvještaja, da li je on uspješno prenesen, ovaj
9 redovni borbeni izvještaj?

10 O: Ovaj redovni borbeni izveštaj je otišao u 18.20h. Ja ne znam na koji
11 način se je to desilo iz tehničkih razloga da je ovaj prošao u 18.20h, a da onaj
12 prethodni nije. Moguća je varijanta da je on poslô telegram, odnosno izveštaj,
13 misleći da će ga ovaj primiti u korpusu, al' da ga ovaj nije primio i da su
14 posle nastupile neke smetnje i ponavljanje više puta da se izveštaj pošalje.

15 Nisam vezista i tehničke struke, tako da drugog objašnjenja nemam.

16 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Ja bih želio da vidim donju desnu
17 stranu.

18 G. HAYNES: [simultani prevod] Ja pokušavam da ne postavljam sugestivna
19 pitanja, da ne vodim svjedoka.

20 P: Ali vidimo da ovde piše RPT u 18.30h, i to je slično nečemu što smo
21 vidjeli kod onog prethodnog dokumenta. Na šta Vam to ukazuje?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ja se izvinjavam, ja ovo nisam video na snimku prethodnom. Verovatno
2 da je i ovaj izveštaj otišao u 18.30h. Ovo "RPT"... da je "RTP", ja bi' shvatio da
3 je radio-teleprinter, a "RPT" - iskreno da kažem, ne mogu protumačiti tu
4 skraćenicu.

5 P: U redu. Ali ono što možete da nam kažete je ono što ste Vi morali da
6 uradite u vezi sa pisanjem ovog redovnog borbenog izvještaja 16. jula.

7 O: Redovni borbeni izveštaj je napisao operativni dežurni, i on je taj
8 izveštaj uputio bez mog svojeručnog potpisa. Vidi se ovde samo otkucano moje ime
9 i prezime. I u ovom redovnom borbenom izveštaju je vrlo malo informacija o onome
10 šta se je stvarno dešavalo na terenu.

11 G. HAYNES: [simultani prevod] Ja ću voditi svedoka ako niko nema ništa
12 protiv.

13 P: Ako "RPT" ukazuje na vrijeme kada je taj dokument uspješno otposlano,
14 izgleda kao da je prvo stigao redovni borbeni izvještaj, i to par sati prije
15 onog drugog izvještaja. Da li se slažete s tim?

16 O: Da, slažem se, to je očito iz ovog što piše.

17 G. HAYNES: [simultani prevod] Možemo li sada pogledati paragraf 1,
18 redovnog borbenog izvještaja, koji je primio Drinski korpus:

19 "Neprijatelj je ispred naše odbrane grupisao velike snage s kojima je od
20 ranih sati otpočeo veoma jak artiljerijsko-pješadijski napad po rejonu odbrane
21 7., 4. i 8. /u engleskom transkriptu: "7., 4. i 6."/ pješadijskog bataljona, na
22 potezu Baljkovička Rijeka-Pandurica /u engleskom transkriptu: Parlog-Baljkovica-
23 Rijeka-Pandurica/, a sadejstvuje sa snagama koje su se izvukle iz Srebrenice,
24 pokušavajući probiti liniju naše odbrane i time stvoriti uslove za izvlačenje

25

26

27

28

29

30

1 svojih velikog broja naoružanih vojnika i civila iz rejona Kamenice, preko Crnog
2 vrha, Četinog brda i Baljkovice. Imaju za cilj spajanje sa 2. korpusom. Borbena
3 dejstva su još u toku. Detaljnije podatke dostavićemo u vanrednom izvještaju."

4 Da li znate ko je ovo ustvari napisao?

5 O: Na osnovu inicijala koje sam video dole, na dnu dokumenta, prema
6 pravilu kancelarijske prepiske - inicijali su "M.T." - mislim da je to Milorad
7 Trbić.

8 P: I negdje u 6.00 sati uveče 16. jula, koliko je ovo što je on uputio
9 komandi korpusa tačno odrazilo ono što se dešavalo na terenu?

10 O: Nije odražavalo tačno stanje, jer u 6.00 sati uveče nikakvih borbi
11 nije bilo. U to je vreme slobodno prolazila kolona 28. divizije, i neometano.

12 P: Da li ste Vi preneli informacije sa isturenog komandnog mesta
13 dežurnom operativnom Zvorničke brigade, u pogledu toga šta se zapravo događa?

14 O: Ne, nisam ja prenio njemu ništa. On je dobijao kratke telegrame,
15 izveštaje iz komandi bataljona šta se dešavalo u toku toga dana, i on je na bazi
16 toga pisao ovaj izveštaj. Da li je on na neki drugi način došao do nekih
17 podataka, pa ovde naveo, meni nije poznato.

18 P: Prema tome, Vi ne znate zašto je njegov izveštaj u toj meri netačan,
19 je li tako?

20 O: Ne znam.

21 P: Pa, da pogledamo sada Vaš izveštaj, P330:

22 "Od 4.00 sata neprijatelj je nastavio sa intenzivnim napadima na zonu
23 brigade, duž cele linije fronta, posebno intenzivno na rejone odbrane 7., 4.,
24
25
26
27
28
29
30

1 6. i 3. pešadijskog bataljona."

2 Koliko to tačno, dakle, odražava događaje koji su se odigrali 16. jula?

3 O: Ovo ne odražava u potpunosti događaje koji su se odigrali to jutro.

4 Naime, napad je počeo u 4.00 časa, a nije nastavljen, što znači da nije

5 prethodno ni bilo napada. Nije napad bio duž cele linije fronta - 'nači, nije

6 napadnuta cela ova linija od severa do zapada, odnosno jugozapada - nego rejoni

7 odbrane 7., 4. i 6. bataljona.

8 P: "Angažujući sve svoje snage, 24. i 25. divizion pešadije i

9 interventne jedinice, ispalili su oko hiljadu projektila različitih kalibara."

10 Koliko tačno to odražava ono što se odigralo 16. jula?

11 O: Tačna je činjenica da je ispred zone odbrane Zvorničke brigade bila

12 24. divizija, i to ne cela. Njena komanda je u Živinicama, i pravac napada i

13 širina fronta na kojima su napadali bio je kapaciteta za jednu brigadu, a ne za

14 dve divizije. Prema tome, 25. divizija nije bila angažovana u borbenim dejstvima

15 u napadu na Zvorničku brigadu.

16 P: "Delovi 28. pešadijskog bataljona Srebrenica, zajedno su sa ranije

17 ubačenim grupama sinhronizovano napali naše položaje koristeći se oružjem i

18 drugom opremom.

19 Koliko to tačno odražava događaje od 16. jula?

20 O: Ubačenih grupa sa pravca 2. korpusa ranije nije bilo, napad 28.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 divizije je bio onaj koji sam govorio, o zauzimanju samohotki. 'Nači, to jeste
2 delimično tačno.

3 P: A kakav je ovo napad koji je na engleski preveden kao "napad
4 kamikaza"?

5 O: Pa, mislim da svi znamo šta znači "kamikaza" iz Drugog svetskog rata.
6 I ja sam ovo pokušao da prikažem na koji su način zauzeli samohotke.

7 P: "Koristeći se svojom brojčanom prednošću, oni su opkolili 4.
8 bataljon, uključujući tu vojnike i civile, naoružane i nenaoružane, sve ukupno
9 oko 7.000."

10 Koliko je ovo tačno?

11 O: Prvo, 4. bataljon nije mogô biti okružen i opkoljen jer je on bio na
12 liniji fronta - to je ovaj deo - a b...brojčano, ova cifra je povećana u odnosu na
13 prethodni dan za duplo i nešto više. Ja nisam siguran bio koliko je to ljudi,
14 ali prilikom praćenja prolaska kolone, mislim da se je kretalo između četiri ili
15 pet, ili možda šest hiljada, vrlo je teško to oceniti.

16 G. HAYNES: [simultani prevod] Preskočićemo sada ovo što se odnosi na
17 samohodne topove.

18 P: "Stalnim pritiskom sa fronta, uspeili su da zauzmu tri naša rova u
19 području Poljane i da povežu svoje snage sa drugima u širem području
20 Baljkovice."

21 Da li to tačno odražava događaje od 16. jula?

22 O: Ne, nisu uspeili ovladat' sa ova tri rova, jer to govori tačka 2, gde
23 kaže:

24 "Uspeli smo odbiti sve napade sa fronta."
25
26
27
28
29
30

1 P: Da li ste mislili na neke konkretne rovove u ovom delu, ovom pasusu
2 svog izveštaja?

3 O: Pa, mislio sam na prednji kraj. 'Nači, nismo dozvolili, odbili smo
4 sve napade, a ova tri rova se pominju jer su to rovovi koje smo mi oslobodili da
5 bi mogô otpočeti prolaz kolone 28. divizije.

6 P: "Problem brigade sastoji se u tome što je deo naših snaga opkoljen u
7 području Baljkovice."

8 Da li to tačno odražava ono što se odigralo 16. jula?

9 O: Mi smo te snage iz Baljkovice, iz rejone /sic/ komandnog mesta,
10 izvukli pre nego što je kolona 28. divizije došla tu.

11 P: Pređimo na tačku 3, molio bih:

12 "S obzirom na veliki pritisak na zonu odgovornosti brigade, na
13 pretrpljene gubitke i nemogućnost opkoljenih snaga da dugo izdrže, napuštanje
14 Zvorničke brigade da se pozabavi najbolje što može srebreničkim Turcima, a tako
15 im i treba kad je deo brigade izbačen iz Srebrenice, zajedno sa potpunom
16 odlučnošću da Turci spasu makar neke živote nezavisno od gubitaka..."

17 PREVODILAC: /prevod engleskog transkripta: "Molim Vas usporite."/

18 G. HAYNES: [simultani prevod] Vidim da je reč "živote" poslednja ušla u
19 zapisnik.

20 P: "...nezavisno od gubitaka, i kako bi se sprečili gubici u našim
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 vlastitim redovima, odlučio sam, s obzirom na situaciju, da otvorim koridor duž
2 linije tri izgubljena rova, radi civilnog stanovništva, njih oko 5.000. Postigao
3 sam sporazum o metodi evakuacije sa neprijateljskom stranom i sada se sa tim
4 napreduje."

5 U kojoj meri ovo odražava sporazum koji ste postigli?

6 O: Sporazum je bio postignut da svi prođu zajedno, i naoružani i
7 nenaoružani, i civili. Znači, ovo što piše ovde nije tačno.

8 P: "Tražio sam da se pusti na slobodu zarobljeni pripadnik policije i
9 moji vlastiti nestali vojnici. Ova je procedura u toku i mislim da ću uspeti.
10 Verovatno je jedan broj vojnika izašao među civilima, ali svi koji su prošli
11 prošli su nenaoružani."

12 U kojoj meri ovo odražava stvarnu situaciju na terenu u vreme kada ste
13 sastavljali ovaj izveštaj?

14 O: Ovo nije o...odražavalo situaciju na terenu jer su svi prolazili, kao
15 što rekoh. I ovo je moja lična odstupnica u pogledu odgovornosti moje za
16 učinjene postupke.

17 P: Pa, verovatno ste već odgovorili na ovo pitanje, ali da ga postavim
18 nezavisno od toga. Zbog čega ste Vi borbenu situaciju opisali na način na koji
19 je jeste opisali u tački 1 izveštaja pretpostavljenoj komandi?

20 O: Opisao sam je da bih kroz izveštaj predočio komandi korpusa,
21 situaciju dramatičnijom i težom nego što jeste, u nadi da će oni razumeti moje
22 postupke koji su potom usledili, a odnose se na prekid borbi i otvaranje
23 koridora.

24 P: Zbog čega ste sporazum koji ste postigli predstavili na onaj način na
25
26
27
28
29
30

1 koji to jeste učinili u tački 3 svog izveštaja?

2 O: Zato što je to sve suprotno naređenjima koja sam ja imao, koje sam
3 dobio petnaestog.

4 P: Moram da Vam postavim pitanje u vezi sa dve konkretne rečenice,
5 gospodine Pandureviću. Rečenica koja se nalazi u zagradama, u četvrtom redu
6 trećeg pasusa:

7 PREVODITELJICA: Prevodioci napominju da ne vide celovit tekst.

8 G. HAYNES: [simultani prevod]

9 P: "A tako joj i treba, sama ih je iz Srebrenice doterala..."

10 PREVODITELJICA: Verovatno.

11 G. HAYNES: [simultani prevod]

12 P: "...u svoju zonu."

13 Zbog čega ste Vi ovo izdiktirali gospodinu Petkoviću, popodne 16. jula?

14 O: Pa, ovaj vanredni borbeni izveštaj niko na ovakav način nije mogô
15 napisati, osim mene. Ja sam ove reči u zagradu stavio sećajući se dobro 11. jula
16 i sastanka u komandi Bratunačke brigade, kada sam vrlo grupo prekinut u
17 iznošenju mojih predloga kako postupiti sa 28. divizijom.

18 Jer ja sam u sklopu operacije "Krivaja 95" dobio najteži pravac napada.
19 Pokrenuo sam snage 28. divizije iz njihovih rejona odbrane i logična vojna
20 radnja koja sledi nakon toga, kako i pravila predviđaju, jeste gonjenje
21 neprijatelja - na leđima neprijatelja, bukvalno, gonećim odredima, bočnim
22 dejstvima, postavljanjem zaseda, pristupiti njegovom uništenju.

23 Ja sam smatrao da se je 28. divizija pokrenula iz svoje zone odbrane pod
24 pritiskom snaga Taktičke grupe 1. I kad sam ovo rekao, da smo ih sami doterali,
25 mislio sam na to - da ih nisam pokrenuo, ne bi tu ni bili i ne bi imô sada
26 problem sa njima. Na to sam mislio.

27

28

29

30

1 P: Pitam se da li biste mogli da nam pročitate ove reči koje stoje
2 između zagrada?

3 O: "A tako joj i treba, i sama ih je iz Srebrenice dotjerala u svoju
4 zonu." Misli se da to... da tako treba Zvorničkoj brigadi; u zagradi - meni,
5 misleći.

6 P: Hvala. I najzad, poslednja rečenica u ovom izveštaju, tačka 6:

7 "Smatram da operacija 'Krivaja 95' nije završena dok jedan jedini
8 neprijateljski vojnik ili civil ostane iza linija fronta."

9 O: Ovo je još jedna moja - ne znam koju reč da nađem najbolju, u srpskom
10 jeziku se kaže "packa" - prema komandi korpusa, jer prvobitni cilj operacije
11 "Krivaja 95" jeste upravo bio razdvajanje enklava i sprečavanje komunikacije
12 neprijateljskih vojnika iza naših linija fronta. Kasnije, cilj te operacije je
13 promenjen, pa /?su/ se nastavila dalja dejstva. I šta smo dobili? Dobili smo
14 veliki broj grupa 28. divizije u pozadini naših snaga, a među njima i određen
15 broj civila, a takva situacija nije odgovarala nikom, ni Muslimanima ni Srbima.
16 Zato sam mislio da se te stvari moraju na adekvatan način privesti kraju.

17 P: U kakvom ste raspoloženju bili kada ste seli da izdiktirate ovaj
18 izveštaj Milisavu Petroviću, 16. jula?

19 O: Pa, posao koji sam radio u tom momentu je za mene bio vrlo važan.
20 Donio sam jednu samoinicijativnu odluku, otvorio liniju fronta, poverovao
21 neprijatelju, a moglo se je desiti sasvim suprotno - da se kroz taj već
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 otvoreni koridor upumpaju snage 2. korpusa i da ja doživim totalni krah. I bio
2 sam i zbog toga zabrinut.

3 A i drugi razlog: veliki broj traženja da izveštaj pošaljem što pre je
4 iritirao mene i onda sam ga na ovakav način napisao, misleći: "Ako već hoćete -
5 evo vam izveštaj."

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Haynes, kažite nam kad Vam je
7 zgodno, pa ćemo da pređemo na pauzu.

8 G. HAYNES: [simultani prevod] Pa, sada je, ustvari, jako dobar trenutak,
9 ali ja sam očigledno pogrešno shvatio ono što ste ranije rekli. Ja sam shvatio
10 da ćemo imati dva duža zasedanja, ali možemo sad da napravimo pauzu.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ne bismo hteli bez potrebe da vas
12 prekidamo.

13 G. HAYNES: [simultani prevod] Ne, ne, ne. To je baš čudnovato,
14 razgovarao sam sa gospođom Stewart tokom prethodne pauze i pitao se kada se biti
15 sledeća. Ako je sada, to je u redu.

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] I ja imam neke probleme koje bi trebalo
17 da rešim tokom pauze.

18 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Pre nego što pređemo na pauzu, postavio
19 bih jedno pitanje.

20 Gospodine Pandureviću, želeo bih nešto da razjasnimo u vezi s Vašim
21 prethodnim odgovorom. Vi ste, naime, rekli: "Kasnije se cilj operacije
22 promenio." Da li se sećate da ste to izjavili?

23 SVJEDOK: Sećam se, časni Sude.

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Možete li detaljnije da nam objasnite
2 šta ste pod tim podrazumjevali?

3 SVJEDOK: Mislio sam na onaj 9. juli, kada je stigô onaj akt na IKM
4 Drinskog korpusa, u Pribićevac, da je predsjednik republike zadovoljan sa tokom
5 operacije i da je odobrio da se nastave dejstva i da VRS uđe u grad Srebrenica.
6 Na to sam mislio, časni Sude.

7 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Hvala.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Idemo na pauzu od 20 minuta. Hvala
9 svima.

10 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molimo ustanite.

11 ... Početak pauze u 17.00h

12 ... Sjednica nastavljena u 17.25h

13 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molimo ustanite.

14 Izvolite, sedite.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Haynes, ukoliko nam to
16 dopustite, prestaćemo sa radom pet minuta pred kraj, kako bismo čuli
17 argumentaciju o nekom hitnom podnesku koji je nedavno predat. Otprilike pet
18 minuta bi trebalo da bude dovoljno. Ili je možda potrebno nešto više vremena?

19 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Pa, ja sam pomenuo da će možda biti
20 potrebno pet minuta, ali to sam samo ja rekao, a nije moj podnesak.

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, ali samo ćemo Vas saslušati.
22 Uostalom, taj podnesak već postoji u pismenom obliku.

23 G. HAYNES: [simultani prevod] Za svaki slučaj, ja ću se zaustaviti 10
24 minuta pre kraja rada.

25

26

27

28

29

30

1 P: Maločas ste nam opisivali sledeće: kako ste diktirali vanredni
2 borbeni izveštaj od 16. jula na IKM-u. Znam da ste nam to već rekli ali, koliko
3 možete da se setite, otprilike u koje doba dana se to odigralo?

4 O: To je moglo da bude negde oko 17.00 časova.

5 P: Do tog vremena tog dana, da li ste Vi već videli Dragana Obrenovića?

6 O: Ne, nisam lično se sa njim sreo u toku tog dana, do ovoga vremena.

7 P: A, prema Vašim saznanjima, šta je on radio otkako ste sa njim
8 razgovarali, i to o onom vojniku Salihoviću?

9 O: On je sve to vreme bio angažovan u borbenim dejstvima na prostoru
10 komande 4. bataljona, a potom, po prekidu borbi, izvukao se na spoj između 4. i
11 6. bataljona, obišao je položaje na tom delu i nadzirao je aktivnosti 2. korpusa
12 i aktivnosti naših snaga na delu gde se on nalazio.

13 P: A odakle je on to uradio?

14 O: On je to radio direktno sa položaja 6. bataljona.

15 P: Kada ste ga prvi put videli 16. jula?

16 O: Negde oko 18.00 časova.

17 P: A gde?

18 O: Pozvao sam ga da dođe na IKM.

19 P: Da li je došao sam ili u nečijem društvu?

20 O: Mislim da je sa njim bio i Milan Jolović - Legenda, i verovatno neki
21 kurir još, neki vojnik. Ne sećam se imena.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li ste s njim razgovarali?

2 O: Da, jesam, razgovarao sam.

3 P: U prisustvu ostalih ili licem u lice?

4 O: Prvo smo razgovarali o situaciji na terenu; konkretno, o razvoju
5 događaja do toga vremena. Joloviću - Legendi sam izdao zadatke: u toku noći da
6 on, sa svojim snagama, neposredno kontroliše koridor na liniji fronta. A potom
7 sam razgovarao sa Obrenovićem u čet'ri oka.

8 P: A da li ste imali razgovor nasamo sa Legendom ili sa Obrenovićem?

9 O: Dok su bili obojica tu, razgovarali smo o onome što sam rekao na
10 početku, o kompletnoj situaciji u toku toga dana, i izdao sam zadatke Legendi.
11 On je otišao, Obrenović je ostao.

12 P: Izvinjavam se, gospodine Pandurević, pokušavao sam samo da popravim
13 nešto što je izašlo u transkriptu. Privatni razgovor, razgovor nasamo koji ste
14 imali nakon što je Legenda otišao, s kim ste razgovarali?

15 O: Sa Obrenovićem.

16 P: Kako je počeo taj razgovor?

17 O: Razgovor je počeo mojim pitanjem koja su njegova saznanja o
18 postojanju zarobljenika na području Zvornika, vezano za informaciju koju sam
19 dobio od Brana Grujića.

20 P: Šta Vam je Obrenović rekao?

21 O: On je tada počeo da izlaže svoju priču i da me informiše o onome što
22 je on, prema njegovom iskazu, znao tada.

23 P: Da li Vam je on rekao za koje je škole znao?

24 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Prigovor, ovo je sugestivno pitanje.

25

26

27

28

29

30

1 G. HAYNES: [simultani prevod] Preformulisacu, ali nisam siguran da je
2 zaista sugestivno pitanje.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Kada jednom pomenete škole, to je već
4 sugestivno.

5 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Pa, ovo je klasičan primjer.
6 Jednostavno je trebalo pitati: "Šta Vam je rekao?" Zaista ne postoji izgovor za
7 ovakvo pitanje u ovom slučaju.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mislim da gospodin Haynes zna, a
9 svjedok je svakako čuo sve u ovom predmetu do sada.

10 G. HAYNES: [simultani prevod] Šta je on znao?

11 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Prigovor. Ne znam čak ni na temelju
12 čega se to pita. Da li je on... Kako je on mogao da zna ono što je Obrenović znao?
13 Traži se nagađanje.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Upravo tako. Zar ne možete da se
15 pomirite sa sugestijom koju Vam je dao gospodin McCloskey? Da jednostavno
16 postavite pitanje: "Šta Vam je on rekao?" Jer to je najjednostavniji i
17 najnedužniji način da se pride ovoj temi, gospodine Haynes.

18 G. HAYNES: [simultani prevod] Da, siguran sam. Ali nisam siguran da je
19 svjedoku sad potrebno pitanje.

20 P: Dakle, recite nam nešto o tom razgovoru, gospodine Pandurević.

21 O: S obzirom da sam ja njemu rekao da me je Brano Grujić upoznao da su
22 ratni zarobljenici u školi u Petkovcima i Pilici, pitao sam njega šta on zna o
23 tome. On je tada počeo svoju priču. Ako mogu odmah da nastavim šta je on meni
24 ispričao?

25 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, molim Vas, izvolite.

26 SVJEDOK: Obrenović mi je rekao da je trinaestog uveče, njemu Drago
27 Nikolić prenio informaciju koju je dobio od organa bezbednosti, da će, po

28
29
30

1 naređenju Glavnog štaba Vojske Republike Srpske, biti prebačen određen broj
2 zarobljenika na područje Zvornika i da će biti izvršen trijaž, i da oni koji
3 budu sumnjičeni za ratne zločine, da će biti upućeni u Batković, a ostali u
4 razmenu.

5 I rekao mu je Drago Nikolić da ima obavezu da sačeka zarobljenike koji
6 će stići, da ti zarobljenici imaju vlastitu pratnju i obezbeđenje, al' da mu je
7 potrebno da mu Obrenović stavi na raspolaganje nekoliko policajaca, radi svake
8 eventualnosti. Obrenović je, po njegovom iskazu, postupio na takav način, i
9 stavio je na raspolaganje Jasikovca i pet-šest policajaca.

10 Zatim je govorio kako se nalazio na terenu najveći deo vremena,
11 organizujući zasede 28. diviziji, i da je povremeno navraćô u komandu.

12 Ono što je posebno zanimljivo jeste priču /sic/ koju je ispričao, vezano
13 za događaje 14. uveče. Rekao mi je da je 14. uveče, u noćnim satima, poslao
14 vanredni borbeni izveštaj u komandu korpusa tražeći pojačanje, s obzirom da je
15 procenio snage 28. divizije i da mu je to neophodno; da je tada razgovarao sa
16 Draganom Jokićem, koji je bio operativni dežurni, koji mu je, po njegovim
17 rečima, rekao da je u komandi bio gospodin pukovnik Beara sa još nekim ljudima
18 koje on ne poznaje, da su oni od predstavnika vlasti zahtevali određene mašine
19 za pokop ljudi koji su streljani u Orahovcu - tražili su mašine od preduzeća,
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 pošto su im rekli da su neke mašine mobilisane za potrebe inženjerske čete
2 Zvorničke brigade; da su uzeli jednu mašinu iz Glinice, odnosno "Birač Holding",
3 jednu iz kamenoloma Jošanica i jednu mašinu iz inženjerske čete, i da su te
4 mašine pokopale ljude ubijene u Orahovcu.

5 Jokić mu je rekao da on na to ništa nije mogô da utiče. Ja sam pitao
6 Obrenovića da li je on tome dalje izvestio bilo koga. On je rekao, s obzirom na
7 informacije koje je dobio od Drage Nikolića, da ti ljudi stižu po naredbi
8 Glavnog štaba, da je smatrô da ne treba nikoga izveštavati.

9 Pitao sam ga da li zna da li je iko od pripadnika Zvorničke brigade
10 učestvovao u tim aktivnostima u Orahovcu. On je rekao, osim toga što mu se javio
11 Nikolić, kome je on ustupio pomenute ljude, on nema saznanja da je bilo ko od
12 pripadnika Zvorničke brigade, uključujući i Dragu Nikolića, učestvovao u
13 egzekucijama.

14 To je što se tiče njegove priče vezano za Orahovac.

15 P: Da li je on znao samo za Orahovac ili je znao i za neke druge
16 lokalitete?

17 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Prigovor. Isti prigovor. Ne možemo
18 zalaziti u to šta je on znao. Traži se nagađanje.

19 G. HAYNES: [simultani prevod]

20 P: Da li Vam je on rekao samo za Orahovac ili Vam je rekao i za neke
21 druge lokalitete?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Prigovor. Treba postaviti pitanje: Šta
2 Vam je on rekao? Da li Vam je još nešto rekao? Ne može se staviti odgovor ili
3 dio odgovora u pitanje. On to zna. I to se dešava već posljednjih nekoliko dana,
4 a on to vrlo dobro zna.

5 G. HAYNES: [simultani prevod] Sugestivno pitanje je pitanje koje
6 sugerije odgovor. Ovo ne sugerije odgovor. Ako nekoga pitate: "Gdje ste bili?",
7 to nije sugestivno pitanje. Ako pitate nekoga: "Da li ste bili tamo ili ovdje?",
8 to nije sugestivno pitanje. Ako kažete nekome: "Niste bili tamo, zar ne?" - to
9 je sugestivno pitanje. A ovo nije sugestivno pitanje.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Sada zalazimo u nijanse, pravne nijanse
11 šta je sugestivno pitanje a šta nije, i to radimo u prisustvu svjedoka, a
12 složili smo se da on ima pravo da bude prisutan. Tako da ili idite dalje, ili
13 preformulišite svoje pitanje.

14 G. HAYNES: [simultani prevod]

15 P: Šta Vam je on još rekao?

16 O: On mi je rekao još da je u toku šesnaestog, boraveći u 6. bataljonu,
17 sreo se sa Ostojom Stanišićem, komandantom 6. bataljona, koji mu je prenio
18 informaciju da su bili zarobljenici u školi u Petkovcima i da je, prema
19 izveštaju njegovog zamenika Maja Miloševića, ili Marka Miloševića, izvršena
20 egzekucija tih ljudi na brani Crvenog Mulja, kao i da su neki ubijeni oko same
21 škole. Takođe mi je rekao da mu Ostoja nije pomenuo, odnosno rekao mu je da niko

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 od pripadnika 6. bataljona nije učestvovao u egzekucijama, ali da su neki ljudi
2 pokupljeni, koji su se nalazili mrtvi oko škole, i odveženi na branu.

3 P: Koliko dugo je trajao taj razgovor?

4 O: Pa, možda smo pola sata razgovarali, do 45 minuta. Nisam siguran.

5 P: A šta ste uradili, što bi bilo rezultat tog razgovora?

6 O: Pa, pošto se o ovome već tri godine priča, pa možda se nekom čini da
7 je jednostavno o tim stvarima razgovarati, toga momenta te informacije su za
8 mene bile šokantne. Ja prosto nisam mogao verovati da se tako nešto desilo.
9 Pitao sam ga dalje da li zna još o nekim sličnim stvarima. Rekao je da ne zna i
10 ja sam odlučio da ga tu veče pošaljem u Zvornik, da u komandi sa operativnim
11 dežurnim ili organom bezbednosti pokuša saznati još nešto u vezi sa postojanjem
12 ratnih zarobljenika na području Zvornika.

13 P: Samo da bi bilo jasno. Ono što ste rekli na početku Vašeg posljednjeg
14 odgovora, a to je: "Pošto je ovo bila tema razgovora tri godine, i neko može
15 smatrati da je o tome lako govoriti," na koje tri godine ste mislili?

16 O: Mislim na ovo vreme suđenja.

17 P: A kada ste nam govorili o svojim reakcijama u to vrijeme kada ste
18 razgovarali sa Obrenovićem, da li nam kažete da ste jednostavno u to vjerovali
19 ili jednostavno niste mogli u to vjerovati?

20 O: Pa, vrlo je teško poverovati u tako nešto u datom momentu, ali ja sam
21 tokom rata saradivao sa Obrenovićem, imao sam iskustvo i mislio sam da mi on ne
22 bi takve stvari iznosio bez osnova.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: U koje vrijeme je on otišao sa isturenog komandnog mjesta?

2 O: Pa, možda negde oko 19.00 časova, nisam siguran. Imô je još neke
3 usputne obaveze da obavi i onda da ide u komandu, i da noći kući i ujutro rano
4 da dođe n...na IKM.

5 P: I šta ste se s njim dogovorili?

6 O: Rekao sam mu da proverí i prikupi što više informacija vezano za
7 ratne zarobljenike, i da li postoji još neka škola i još neko mesto gde su ti
8 ljudi bili i da li su možda streljani.

9 P: Možemo li sada posvetiti malo vremena tome da slijedimo kretanje vas
10 dvojice, pa ćemo pogledati ponovo bilježnicu dežurnog operativnog. Za Vas,
11 gospodine Pandurević, to je stranica 769, a za ostale stranica 151, dokaza P377.

12 Želio bih da Vam skrenem pažnju na tri unosa na ovoj stranici. Prvi je
13 ovaj na vrhu:

14 "U 18.30h stigla je jedinica iz 16. krajiške brigade iz Banja Luke.
15 Upoznat komandant na isturenom komandnom mjestu i komandant te jedinice."

16 Možete li nam reći na šta se to odnosi i da li se sjećate tog događaja?

17 O: Da, ovo se odnosi na jednu četú koja je bila upućena iz 16. krajiške
18 brigade, iz 1. krajiškog korpusa, za ispomôć Zvorničkoj brigadi, i ona je u ovo
19 vreme stigla negde u širi rejon Orahovca i ja sam bio informisan o tome. I ja

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 sam u to vreme bio na IKM-u.

2 P: Hvala. A na koga se ovde misli, kada se kaže "komandant te jedinice"?

3 O: Pa, verovatno na čoveka koji je komandovô jedinicom, mada je malo

4 nelogično. Ja znam da je bio jedan major operativac iz te brigade koji je

5 /?došao/ kao prethodnica, a četa je išla sa njim... za njim, pa m... verovatno da se

6 o...odnosi na njega.

7 P: Da li se sjećate njegovog imena?

8 O: Major Dragičević. Prezimena se ne mo... imena se ne mogu setit' sad.

9 P: Hvala. Da sada pogledamo unos koji počinje riječima:

10 "Ljudi iz Bratunca su u Orahovcu. Obrenović pitao komandanta šta da radi

11 s njima u 19.20h."

12 Ko su ljudi iz Bratunca?

13 O: Pa, to su oni ljudi, verovatno, koji su poslali po onom naređenju

14 generala K...Krstića šesnaestog, kao dodatna ispomoć Zvorničkoj brigadi.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Haynes, na prethodnoj

16 stranici, posljednji redak, redak 25, Vi pominjete 16. krajišku brigadu. Kojem

17 korpusu je ona pripadala?

18 SVJEDOK: Pripadala je 1. krajiškom korpusu, časni Sude.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] To je onaj kojim je komandovao Momir

20 Talić?

21 SVJEDOK: Jeste, časni Sude.

22 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam.

23 G. HAYNES: [simultani prevod]

24 P: Zašto, u 19.20h, uveče 16. jula, Obrenović pita šta da radi sa

25

26

27

28

29

30

1 ljudima iz Bratunca?

2 O: Pa, ja kad sam njega uputio sa IKM-a da sačeka ovu četvu iz Banja
3 Luke, on je tu zatekô i Bratunčane, za koje nismo znali do tada da će stići i da
4 su stigli, i zbog toga je pitao šta da radi sa njima.

5 P: A gdje je on bio kada Vam je postavio to pitanje?

6 O: On je ovo pitanje verovatno postavio operativnom dežurnom, verovatno
7 ga je zvao iz Orahovca ili sa nekog drugog mesta.

8 P: U redu. Da sada pogledamo: "U 19.40h ljudi iz Krajine su otišli sa
9 Obrenovićem da pretresu teren."

10 Verovatno možemo da zaključimo ko su ljudi iz Krajine, ko su Krajišnici,
11 ali recite nam Vi.

12 P: Pa, to su ovi ljudi iz iste čete koju smo pomenuli sada i Obrenović
13 se sastao sa njima. Trebao ih je upoznati sa terenom na koji si... na koji su
14 došli, izvršiti orijentaciju, pokazati im objekte na kojima će izvršavati
15 zadatke, i verovatno ih uputio u bliži rejon radi pretresa terena.

16 Kol'ko se ja sećam, to je krajalo... trajalo vrlo kratko i oni su se
17 vratili u Orahovac.

18 P: A gdje bi se on sreo s njima?

19 O: U Orahovcu, verovatno.

20 G. HAYNES: [simultani prevod] Molim da pogledamo P1202, B u verziji na
21 B/H/S-u, C u verziji na engleskom.

22 P: Kratki transkript presretnutog razgovora putem radio-veze između
23 pukovnika Cerovića i dežurnog operativnog "Palme" u 21.26h, 16. jula:

24

25

26

27

28

29

30

1 "Pukovnik Cerović je informisan da je došlo 30 ljudi iz 'Badema' u 21.00
2 sat, a 30 ljudi je došlo iz 'Doboša' u 17.05h, i 100 ljudi je došlo iz Banja
3 Luke u 17.25h.

4 "General Mladić je, preko pukovnika Cerovića, pitao šta se desilo sa tri
5 samohodna topa, a u 21.35h dežurni operativni ga je obavijestio da su topovi
6 bili na srpskoj strani."

7 Da li se sjećate ovog upita?

8 O: N... ja kol'ko ovo razumem, Cerović je tražio potvrdu informacije da l'
9 je realizovano naređenje generala Krstića, u smislu upućivanja vojnika iz
10 Bratunca, tj. sa "Badema", i iz Vlasenice, tj. sa "Doboša", a i usput je pitao
11 za samohotke o kojima /?je/ ovde reč. Tako da ja se ne sećam da su ove
12 informacije prenešene meni.

13 P: U redu. Da se onda vratimo na bilježnicu dežurnog operativnog;
14 stranica 771 za Vas, gospodine Pandurević, a za nas ostale stranica 153.

15 Na dnu stranice:

16 "Centar bezbjednosti izvještava da u 23.17h su primijećene
17 neprijateljske grupe kako se kreću iz Kusonja prema Crvenom /?Crnom/ vrhu.
18 Preneseno komandantu na isturenom komandnom mjestu brigade."

19 Da li ste dobili informaciju iz tog izvora u približno 23.17h, dakle
20 uveče 16. jula?

21 O: Da, ja sam u ovo vreme na IKM-u i ove informacije stižu do mene. Ovo
22 je iz Centra javne bezbednosti Zvornik, imali su tu informaciju i smatrali su da

23

24

25

26

27

28

29

30

1 je važno da... da je upute nama, odnosno meni.

2 P: Šta se desilo kada je pao mrak, šta se desilo sa tom kolonom koja je
3 prolazila?

4 O: Dogovor je bio da, po padu mraka, se zaustavi prolaz kolone, da sve
5 ostane na svom mestu kao što jeste, da se niko ne pomera, i da ćemo ujutru
6 nastaviti d... na isti način da radimo. Zato sam ja, kao što sam već rekao,
7 razgovarao i sa komandantom 24. divizije, Salihom Malkićem, i od njega tražio
8 dodatnu potvrdu da će ispoštovati sporazum. Noć je protekla mirno i ja sam noć
9 proveo na IKM-u, u montažnom objektu.

10 P: Gdje?

11 O: U "S" Delići, selo Delići.

12 P: Propustio sam da Vam ranije postavim ovo pitanje, pa ću to učiniti
13 sada. Da li ste vidjeli kolonu koja je prolazila kroz te ispražnjene rovove?

14 O: Da. Posmatrao sam kolonu i 16. i 17. kako prolazi.

15 P: Šta ste mogli primijetiti?

16 O: Primetio sam da je kolona dosta brojna, raznovrsna; delom su ljudi
17 obučeni u uniforme, delom u civilnu odeću; jedni su naoružani, drugi
18 nenaoružani; neko sa puškom, neko sa štapom.

19 P: Da li ste u mogućnosti da nam date svoju procjenu o tome koliko je
20 ljudi prošlo kroz ta tri rova?

21 O: Ja bi' rekao da je prošlo najmanje 5.000-6.000 ljudi.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: A kakve posljedice je njihov prolazak imao na okolinu, na taj teren
2 kroz koji su prošli?

3 O: Ako mislite da l' su ostavili tragove neke prilikom prolaska - da.
4 Iako je to bio letnji period i bujna vegetacija, trava visoka, put kojim je
5 prošla kolona trave nije bio... bilo, bio je potpuno crn. 'Nači, trava je potpuno
6 ugažena.

7 P: Samo sam želio da pogledamo još par unosa kasno noću u ovoj
8 bilježnici dežurnog operativnog. Molim Vas, stranica 773 za Vas, gospodine
9 Pandurević, i stranica 155 za nas ostale.

10 Ovaj unos u 5.10h ujutro:

11 "Milenko Jovanović da pošalje namirnice i osvežavajuća pića na IKM.
12 Javljeno sa IKM-a. Obavešten Milenko Jovanović."

13 O čemu je ovde reč?

14 O: Milenko Jovanović je bio komandir komande stana u Zvorničkoj brigadi
15 i ovo je poruka prenešena na moj zahtev, da se pošalju određene namirnice za
16 hranu i osvežavajuća pića.

17 P: Najzad, molio bih da pređemo na stranicu 772 u Vašoj beležnici, a
18 stranicu 154 za ostale u sudnici.

19 Možda biste mogli da se vratite jednu stranicu, na stranicu 771, kako
20 bismo stekli neku predstavu u pogledu toga kada su ovi zapisi uneti. Koja je
21 poslednja stavka na prethodnoj stranici, tj. u koje vreme je ona uneta?

22 O: Mislim da je uneta u 23.30h.

23 P: Sada da se vratimo na stranicu 772. Koja je prva stavka koju na ovoj
24 stranici možemo da vidimo, a da je na njoj označeno vreme?

25 O: To je u sredini ovog prvog dela teksta, piše 23.40h.

26

27

28

29

30

1 P: Hvala. Stavka koja se odnosi na 4.30h... Odnosno, izvinjavam se:
2 "U 23.40 Obrenović je prijavio da je tamo tenk koji treba da se
3 raspodeli i neko ide..."
4 PREVODITELJICA: Prevodioci nemaju uvid u tekst.
5 G. HAYNES: [simultani prevod]
6 P: "...i treba da se preda komandiru Jovanoviću, on treba da raspusti
7 svoju četu i svi oni treba da se jave svojim jedinicama."
8 E sad: "U 4.30h, da dođe neko da pokupi Obrenovića kod kuće, da ga
9 probudi. Petrović ne mora da dođe po Obrenovića."
10 Ko je taj Petrović?
11 O: Ovde piše, u originalu: "U 4.30 da dođe po Obrenovića kući,
12 probuditi, i Petrović ne mora dolaziti po Obrenovića." Mislim da se misli ovde
13 na Milisava Petrovića, kog se sećam. On je bio kum Dragana Obrenovića, a
14 načelnik veze u brigadi, normalno.
15 P: Gde je Dragan Obrenović proveo noć 16. i 17. jula 1995?
16 O: Proveo je kući, u svom stanu.
17 P: A Vi?
18 O: Na IKM-u.
19 P: Hvala.
20 G. HAYNES: [simultani prevod] Zaustaviću se ovde za večeras.
21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam, gospodine Haynes.
22 Nastavićemo sa Vašim iskazom u ponedjeljak.
23
24
25
26
27
28
29
30

1 U međuvremenu, danas smo dobili zajednički zahtev koji vam je poznat. U
2 suštini, od Pretresnog veća se traži da Tužilaštvu izda nalog da počne unakrsno
3 ispitivanje saoptuženog Pandurevića pre timova Odbrane. Da li ste u mogućnosti
4 da nam pružite usmeni odgovor na ovo?

5 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Jesam, gospodine predsjedavajući.

6 NEPOZNATI GOVORNIK: [simultani prevod] Izvolite.

7 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ja se izvinjavam, čuo sam za ovo danas
8 popodne, kada me je gospodin Bourgon obavestio da će mi proslediti podnesak.
9 Razgovarao sam sa gospodinom Bourgonom i gospodinom Ostojićem prethodnog dana,
10 kada su mi uputili ovaj zahtev i ja sam rekao da ne, da želim da poštuje onaj
11 dogovor koji je važio sve vreme. Ovaj podnesak sam primio u 13.22h, danas
12 popodne, a naravno u međuvremenu sam, zajedno sa svima vama, veći deo popodneva
13 proveo na samom suđenju.

14 Međutim, uza sve to, i kada pogledam ovaj zahtev, zapravo ne navodi se
15 nikakva sudska praksa ili pravni izvor kada je reč o ovome, osim da bi bilo
16 pravično kako bi oni mogli da iznesu svoju argumentaciju.

17 Pre tri godine - ili nisam baš siguran da su prošle tri godine, ali
18 svakako je bilo to davno - utvrdili smo pravila kojih ćemo se držati. To su
19 pravila na koja smo se oslanjali i kojih smo se držali, i ne vidim nikakvog
20 razloga da se ona sada menjaju.

21 Odbrana u tački 10 kaže sledeće:

22 "Štaviše, da bi ostali saoptuženi mogli da procene da li iskaz
23 saoptuženog koji svedoči utiče na njihovu odbranu, neophodno je da budu upućeni
24
25
26
27
28
29
30

1 u argumentaciju Tužilaštva protiv ovog saoptuženog."

2 Argumentacija Tužilaštva, a verujem da su mislili na generala
3 Pandurevića, već je izneta tokom niza prethodnih godina. Ona se navodi u
4 optužnici, pretpretresnom podnesku, uvodnoj reči i u svom drugom dokaznom
5 materijalu koji smo predočili. Mislim da mi imamo vrlo jasnu predstavu o tome da
6 Odbrana, uprkos ovom svedočenju koje je u toku... vrlo jasno se ogledava šta je
7 argumentacija Tužilaštva.

8 Tako da mislim da oni zapravo žele da znaju sledeće: kako će iskaz
9 generala uticati, zapravo, na branjenike advokata? I oni bi više voleli da ja
10 unakrsno ispitujem kako bi čuli šta će reći o drugim saoptuženima, pa da onda
11 mogu na to da reaguju.

12 A procedura nije osmišljena na takav način i za to nema nikakvog
13 razloga. Ukoliko obrnemo stvari naopako, onda će se Tužilaštvo obreti u sledećoj
14 situaciji: ja ću unakrsno ispitivati, a onda će svi optuženi imati priliku da se
15 služe sugestivnim pitanjima kako bi upotrebili generala da iznesu svoju
16 argumentaciju onako kako to njima odgovara. A po svemu sudeći, na osnovu ovoga
17 što smo do sada videli, to bi za njih moglo da bude veoma dragoceno. A onda za
18 mene više ne postoji nikakva mogućnost da unakrsno ispitujem generala dodatno, i
19 to ne bi tako trebalo da bude.

20 Odbrana mora sada da donese svoje strateške odluke; odnosno, po
21 završetku iskaza, mi smo tek stigli na pola puta. Mislim da još mnogo toga tek
22 treba da se kaže. Mislim da će sve biti daleko jasnije onda kada general završi
23 svoj iskaz. Što se tiče stvari koje njih brinu, ne sumnjam da će dobiti neke

24

25

26

27

28

29

30

1 odgovore, s obzirom na to da je iskaz veoma podroban.

2 Prema tome, ne postoji nikakav valjan razlog da se ovo uvaži. Odbrani se
3 ne nanosi nikakva šteta. Svakako da bi im to više odgovaralo sa strateške tačke
4 gledišta, ali mi sada ne govorimo o tome.

5 I iskreno govoreći, ukoliko nešto novo i drugačije iskrnsne tokom mog
6 unakrsnog ispitivanja i pokaže se da je to oslobađajuće za nekog od saoptuženih,
7 ja po svoj prilici neću uložiti prigovor na to da predstavnik Odbrane ispituje
8 generala dodatno u vezi sa tom konkretnom tačkom. Ja ne želim da optuženi tako
9 ostanu na vetrometini, da ne mogu da reaguju na takvu situaciju. Ali da uštedimo
10 na vremenu na ovakav način - to jednostavno nije ispravno.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam.

12 Gospodine Haynes, kako napredujemo? Kakvo je Vaše gledište, koliko nam
13 je još sati preostalo za glavno ispitivanje?

14 G. HAYNES: [simultani prevod] Izvinjavam se, upravo sam promenio
15 slušalice.

16 Mi smo predvideli 30 sati i pokušaću da poštujem taj raspored od 30
17 sati, i to je najviše što ja mogu da učinim. Mislim da će svedočenje toliko i
18 potrajati. Mi smo sada u prilici da jasno procenimo koliko nam vremena treba da
19 obradimo materijale i mislim da će nam biti potrebno dva ili možda tri dana
20 iduće nedelje. A to je sve ukupno osam ili devet dana, odnosno 30 sati.

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Do sada ste upotrebili 19 sati.

22 G. HAYNES: [simultani prevod] Znao sam da će mi neko skrenuti pažnju na
23 to.

24 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dakle, preostalo Vam je još 11 ili 12
25 sati. Dobro.

26

27

28

29

30

1 Da se posavetujem sa svojim kolegama, molim vas.

2 [Sudije vijećaju]

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Porazmislićemo o ovom pitanju, pa ćemo
4 vam u ponedjeljak saopštiti svoju odluku usmenim putem. U međuvremenu, ne bih
5 predlagao da se bilo ko izlaže riziku i radi na osnovu pretpostavke o tome kako
6 će glasiti naša odluka. Dakle, budite spremni za svaki mogući ishod. Hvala.

7 Nastavićemo s radom u ponedjeljak ujutro. Hvala svima.

8 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Gospodine predsedavajući, mogu li samo
9 nešto da Vas zamolim? S obzirom da smo ovo kasno dobili, ako imate neko
10 konkretno pitanje u vezi s ovim podneskom, ja bih Vas zamolio da od nas tražite
11 da to pitanje i obradimo jer ovde je mnogo toga izloženo, a ja nisam hteo da se
12 zadržavamo bez potrebe.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ne, gospodine McCloskey. Ako mogu tako
14 da kažem, ovo je pitanje o kojem nismo želeli da razgovaramo dok nismo čuli Vašu
15 današnju usmenu argumentaciju. Želeli smo, dakle, najpre da čujemo Vašu
16 argumentaciju i mislim da ne bi bilo mudro da mi sad jurcemo sa odlukom.
17 Neophodno je da to pitanje raspravimo. Hvala Vam.

18 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite, molim.

19 ... Sjednica završena u 18.15h.

20 Nastavak zakazan za ponedjeljak,

21 09.02.2009. u 09.00h.

22

23

24

25

26

27

28

29

30